BURMISTRZ GMINY I MIASTA ŻUROMIN

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

PROJEKTU MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO DLA CZĘŚCI MIEJSCOWOŚCI: PONIATOWO, CHAMSK, CIERPIGÓRZ, BRUDNICE, FRANCISZKOWO i OLSZEWO

Opracowanie:

mgr Sławomir Flanz

Toruń – lipiec 2011 / kwiecień 2017 r.

SPIS TREŚCI

I. PODSTAWA PRAWNA OPRACOWANIA 3

II. CEL, ZAKRES I METODY OPRACOWANIA 4

III. INFORMACJA O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH, POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI ORAZ CHARAKTERYSTYKA USTALEŃ PROJEKTU PLANU 7

IV. OCENA ZAGROŻEŃ I STANU ŚRODOWISKA ORAZ POTENCJALNE ZMIANY TEGO STANU W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTU PLANU 11

V. PROBLEMY ORAZ CELE OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTU PLANU 28

VI. OCENA PRZEWIDYWANYCH ZNACZĄCYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO MOŻLIWOŚCI I SPOSOBY ICH OGRANICZANIA, ZAPOBIEGANIA LUB KOMPENSACJI ORAZ MOŻLIWE ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE 39

VII. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI PROJEKTU PLANU . 52

VIII. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU PROJEKTU PLANU NA ŚRODOWISKO 53

IX. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM 53

I. PODSTAWA PRAWNA OPRACOWANIA

Prognozę oddziaływania na środowisko projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego opracowano na podstawie art. 46 pkt. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity Dz. U. z 2016 r. poz. 353 z późniejszymi zmianami). Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wymaga przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, której elementem jest prognoza oddziaływania na środowisko.

Zgodnie z art. 51 ust. 2 pkt. 1 w/w ustawy prognoza oddziaływania na środowisko zawiera:

- informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
- informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
- informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
- streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym.

Procedurę opracowania rozpoczęła uchwała Nr 345/XLVII/10 Rady Miejskiej w Żurominie z dnia 10 listopada 2010 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miejscowości położonych na terenie gminy Żuromin: Poniatowo, Chamsk, Cierpigórz, Brudnice, Franciszkowo i Olszewo, zmieniona uchwałą Nr 31/V/11 z dnia 10 lutego 2011 r, uchwałą nr 166/XXV/16 z dnia 29.11.2016 r. i uchwałą nr 207 / XXX/17 z dnia 17.03.2017 r.

Dopuszczono możliwość opracowania i uchwalenia planów odrębnie dla poszczególnych miejscowości w zakresie obrębów ewidencyjnych.

Podstawę prawną dla proponowanych w prognozie działań ochronnych, rozwiązań i wskazań stanowi więc Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity Dz. U. z 2016 r., poz. 353 z późniejszymi zmianami) oraz poniższe ustawy szczegółowe i przepisy wykonawcze zawarte w stosownych rozporządzeniach:

- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity Dz. U. z 2017 r., poz. 519 z późniejszymi zmianami),
- Ustawa z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jednolity Dz. U. z 2016 r., poz. 778 z późniejszymi zmianami),

- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (tekst jednolity Dz. U. z 2016 r. poz. 2134 z późniejszymi zmianami),
- Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r., poz. 909 z późniejszymi zmianami),
- Ustawa z dnia 18 lipca 2001 roku - Prawo wodne (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r., poz. 469 z późniejszymi zmianami),
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 roku o odpadach (Dz. U. z 2016 r. poz. 1987 z późniejszymi zmianami),
- Ustawa z dnia z dnia 9 czerwca 2011 r. - Prawo geologiczne i górnicze (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r., poz. 196 z późniejszymi zmianami),
- Ustawa z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (tekst jednolity Dz. U. z 2014 r., poz. 1446 z późniejszymi zmianami),
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 roku w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (tekst jednolity Dz. U. z 2016 r., poz. 71),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (tekst jednolity Dz. U. z 2014 r., poz. 112),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 18 listopada 2014 r. w sprawie warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi, oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego (Dz. U. poz. 1800).

Niniejsza prognoza jest elementem przeprowadzenia **strategicznej oceny oddziaływania na środowisko** projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Jest czwartą wersją prognozy, uwzględniającą poprawki wprowadzone do projektu planu po opiniach i uzgodnieniach.

II.CEL, ZAKRES I METODY OPRACOWANIA

Celem opracowania jest określenie i ocena przewidywanego oddziaływania na środowisko, które może wyniknąć z projektowanych różnego rodzaju form zabudowy na terenach wsi (obrębów ewidencyjnych): Poniatowo, Chamsk, Cierpigórz, Brudnice, Franciszkowo i Olszewo, a także przedstawienie rozwiązań alternatywnych eliminujących lub ograniczających negatywny wpływ planowanego zainwestowania na środowisko.

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu planu określa, analizuje i ocenia:

- istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
- stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,

- istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
- cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
- przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne - z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy.

Podstawę prawną dla proponowanych w Prognozie działań ochronnych, rozwiązań i wskazań stanowi art. 51 ust. 2 pkt. 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Prognoza przedstawia:

- rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru,
- biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru - rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Prognozę sporządzono w oparciu o metody polegające na analizie planowanego programu nowego zainwestowania, w tym różnego rodzaju form zabudowy, dróg publicznych i wewnętrznych, sieci i urządzeń infrastruktury technicznej, w stosunku do obecnego stanu środowiska obszaru opracowania i jego otoczenia.

Uwzględniono stan i zagrożenia środowiska w zakresie poszczególnych elementów środowiska oraz projekcję tego stanu przy zachowaniu dotychczasowego sposobu zagospodarowania i użytkowania terenu na podstawie wykonanego wyprzedzająco na

potrzeby projektu planu Opracowania ekofizjograficznego. Dokonano analizy dotychczasowych zagrożeń środowiska i zmian stanu środowiska na obszarze opracowania i w jego otoczeniu w ostatnich latach. Uwzględniono położenie obszaru opracowania względem obiektów i terenów podlegających ochronie, w szczególności na mocy ustawy o ochronie przyrody i ustawy o ochronie zabytków.

Ocena zawiera identyfikację przewidywanych typowych zmian i przekształceń na terenie dotychczas w znacznej części niezabudowanym. Uwzględniono specyfikę terenu objętego projektem planu, w tym jego funkcję, przeważające rolnicze użytkowanie gruntów, wymogi ochrony przyrody i ochrony zabytków, a także wyposażenie w sieci i urządzenia infrastruktury technicznej i komunikacyjnej.

Wzięto pod uwagę fakt, iż na obszarze projektu planu występują obszary chronione (krajowe i wspólnotowe) na podstawie przepisów ustawy o ochronie przyrody oraz obiekty zabytkowe.

Szczególnie pomocne były następujące materiały:

- Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części miejscowości: Poniatowo, Chamsk, Cierpigórz, Brudnice, Franciszkowo i Olszewo, kwiecień 2017 r.,
- Opracowanie ekofizjograficzne dla projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na terenie gminy Żuromin: Poniatowo, Chamsk, Cierpigórz, Brudnice, Franciszkowo i Olszewo, Pracownia Projektowo-Konsultingowa „EKO-PLAN", Toruń kwiecień 2011 r.,
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Żuromin (zmiana), przyjęte uchwałą Nr 173/XXVI/08 Rady Miejskiej w Żurominie z dnia 30 grudnia 2008 roku,
- Program ochrony środowiska miasta i gminy Żuromin na lata 2005-2007 z perspektywą na lata 2008-2011, przyjęty Uchwałą Nr 344/ XXXVIII/2006 Rady Miejskiej w Żurominie z dnia 12 kwietnia 2006 r.,
- Rozporządzenie Nr 23 Wojewody Mazowieckiego z dnia 15 kwietnia 2005 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Międzyrzecze Skrwy i Wkry (Dz. Urz. Woj. Maz. Nr 91, poz. 2455) zmienione Rozporządzeniem Nr 60 Wojewody Mazowieckiego z dnia 24 października 2008 r. (Dz. Urz. Woj. Maz. Nr 194, poz. 7021),
- Standardowy Formularz Danych dla obszaru specjalnej ochrony (OSO) Natura 2000 PLB140008 „Dolina Wkry i Mławki" – aktualizacja 02.2017 r.,
- Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie z dnia 31 marca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Doliny Wkry i Mławki PLB140008 (Dziennik Urzędowy Województwa Mazowieckiego poz. 3722),

zmienione Zarządzeniem z dnia 29 grudnia 2014 r. (Dziennik Urzędowy Województwa Mazowieckiego poz. 11947).

- Założenia programu działań w Obszarach Problemowych – Obszar Mławsko-Żuromiński, Mazowieckie Biuro Planowania Regionalnego, Warszawa 2007 r.,
- PSEW (2008). Wytyczne w zakresie oceny oddziaływania elektrowni wiatrowych na ptaki. Szczecin,
- Tymczasowe wytyczne dotyczące oceny oddziaływania elektrowni wiatrowych na nietoperze (na rok 2009), Porozumienie dla Ochrony Nietoperzy,
- Literatura zawarta w „Opracowaniu ekofizjograficznym...".

III. INFORMACJA O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH, POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI ORAZ CHARAKTERYSTYKA USTALEŃ PROJEKTU PLANU

Celem opracowania projektu miejscowego planu zagospodarowania jest stworzenie podstaw do określenia przeznaczenia terenu części sześciu obrębów ewidencyjnych gminy Żuromin (Poniatowo, Chamsk, Cierpigórz, Brudnice, Franciszkowo i Olszewo), stanowiącego w pewnym uogólnieniu jeden ciągły przestrzennie obszar otaczający od zachodu, południa i wschodu miasto Żuromin, dotychczas w znacznej części niezabudowanego, pod lokalizację różnego rodzaju form zabudowy, dróg publicznych i wewnętrznych oraz sieci i urządzeń infrastruktury technicznej.

Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego jest zgodny ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Żuromin (zmiana), przyjętego uchwałą Nr 173/XXVI/08 Rady Miejskiej w Żurominie z dnia 30 grudnia 2008 roku.

Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miejscowości położonych na terenie gminy Żuromin: Poniatowo, Chamsk, Cierpigórz, Brudnice, Franciszkowo i Olszewo ustala następujące przeznaczenia terenów:

1) tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oznaczone na rysunku planu symbolem – MN;
2) tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z usługami oznaczone na rysunku planu symbolem – MNU;
3) tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej oznaczone na rysunku planu symbolem – MW;
4) tereny zabudowy usługowej, oznaczone na rysunku planu symbolem – U;
5) tereny zabudowy produkcyjno-usługowej, oznaczone na rysunku planu symbolem – PU;
6) tereny powierzchniowej eksploatacji kruszywa, oznaczone na rysunku planu symbolem – PG;
7) tereny usług oświaty, oznaczone na rysunku planu symbolem – UO;
8) tereny usług kultu religijnego, oznaczone na rysunku planu symbolem – UK;
9) tereny usług turystyki, oznaczone na rysunku planu symbolem – UT;

10) tereny sportu i rekreacji, oznaczone na rysunku planu symbolem – US;
11) tereny gospodarowania odpadami, oznaczone na rysunku planu symbolem – O;
12) tereny zabudowy zagrodowej, oznaczone na rysunku planu symbolem – RM;
13) tereny specjalistycznej produkcji rolnej, oznaczone na rysunku planu symbolem – RP;
14) tereny infrastruktury technicznej elektroenergetyki, oznaczone na rysunku planu symbolem – E;
15) tereny infrastruktury technicznej gazownictwa, oznaczone na rysunku planu symbolem – G;
16) tereny ujęcia wody, oznaczone na rysunku planu symbolem – WZ;
17) tereny usług w zieleni, oznaczone na rysunku planu symbolem – ZPU;
18) tereny ogrodów działkowych, oznaczone na rysunku planu symbolem – ZD;
19) tereny zieleni urządzonej, oznaczone na rysunku planu symbolem – ZP;
20) tereny rolnicze, oznaczone na rysunku planu symbolem – R;
21) tereny rolnicze przeznaczone pod zalesienie, oznaczone na rysunku planu symbolem – RZL;
22) tereny lasów, oznaczone na rysunku planu symbolem – ZL;
23) tereny wód powierzchniowych, oznaczone na rysunku planu symbolem – WS;
24) tereny dróg lokalnych publicznych oznaczone na rysunku planu symbolem – KDL;
25) tereny dróg dojazdowych publicznych oznaczone na rysunku planu symbolem – KDD;
26) tereny dróg wewnętrznych, oznaczone na rysunku planu symbolem – KDW;
27) tereny ciągów pieszych, oznaczone na rysunku planu symbolem – KDP.

Na obszarze objętym projektem planu nie występują tereny dla których zachodzi potrzeba ustalania: granic zasad i sposobów zagospodarowania terenów górniczych, granic terenów wymagających przeprowadzenia scaleń i wtórnych podziałów nieruchomości, granic terenów rehabilitacji istniejącej zabudowy i infrastruktury technicznej, granic terenów wymagających przekształceń, granic pomników zagłady oraz ich stref ochronnych, granic terenów zamkniętych i granic stref terenów zamkniętych.

Na obszarze objętym planem kształtowanie i ochronę ładu przestrzennego należy realizować poprzez przestrzeganie zasad zabudowy określonych niniejszą uchwałą w tym usytuowanie budynków w obrębie linii zabudowy z uwzględnieniem szczegółowych zapisów, zachowanie określonych gabarytów budynków oraz zachowanie minimalnej i maksymalnej intensywności zabudowy.

W projekcie planu określono następujące zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego:

1. Na obszarze objętym planem ochronę środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego należy realizować poprzez zakaz lokalizacji inwestycji mogących zawsze i potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów odrębnych, zgodnie z przepisami odrębnym, za wyjątkiem elementów infrastruktury technicznej.
2. Ustalono maksymalną obsadę budynku inwentarskiego 40 DJP lub 60 DJP.
3. Ustala się nakaz, by wszelkie uciążliwości generowane przez budynki specjalistycznej produkcji rolniczej zawierały się w granicach do których inwestor posiada tytuł prawny;
4. Dla terenów leżących w obrębie strefy 100m od linii brzegu rzeki ustala się zakaz zabudowy budynkami z wyłączeniem budowy budynków służących racjonalnej gospodarce rolnej;

5. Dla terenów leżących w obrębie strefy 100 m od linii brzegu rzeki ustala się zakaz zabudowy budynkami z wyłączeniem budowy budynków służących racjonalnej gospodarce rolnej;
6. Dla terenów leżących w obrębie strefy ochronnej gniazdowania cennych gatunków ptactwa zakaz zalesiania i zadrzewiania terenu

Ustalono następujące zasady ochrony dziedzictwa kulturowego, zabytków i dóbr kultury współczesnej:

1. Na obszarze objętym planem ochrona zabytków obejmuje:
   a) zabytki nieruchome wpisane do rejestru zabytków,
   b) zabytki nieruchome wpisane do ewidencji zabytków,
   c) stanowiska archeologiczne;
2. Dla budynków i budowli wpisanych do rejestru zabytków ustala się:
   1) Dopuszczenie remontu, odbudowy i przebudowy budynków z zachowaniem przepisów odrębnych w zakresie ochrony konserwatorskiej;
   2) zakaz zmiany formy zewnętrznej budynków rozumiany jako: zakaz rozbudowy i nadbudowy z zachowaniem przepisów odrębnych w zakresie ochrony konserwatorskiej;
   3) zakaz stosowania żaluzji zewnętrznych zasłaniających obramienia okienne budynków;
   4) zakaz zmiany podziałów i wielkości otworów okiennych i drzwiowych budynków;
   5) w przypadku wymiany stolarki okiennej i drzwiowej obowiązek zachowania historycznych podziałów, a dla otworów okiennych zakończonych łukiem zakaz stosowania uproszczeń w postaci prostego zakończenia stolarki;
   6) zakaz upraszczania historycznych podziałów i eliminacji detalu stolarki otworowej budynków;
   7) zakaz ocieplania zewnętrznego niszczącego lub zakrywającego historyczny detal elewacji budynków.
3. Dla budynków i budowli wpisanych do ewidencji zabytków ustala się:
   1) Dopuszczenie remontu, odbudowy, przebudowy i rozbudowy budynków z zachowaniem przepisów odrębnych w zakresie ochrony konserwatorskiej;
   2) zakaz zmiany formy zewnętrznej budynków rozumiany jako: zakaz nadbudowy z zachowaniem przepisów odrębnych w zakresie ochrony konserwatorskiej;
   3) zakaz stosowania żaluzji zewnętrznych zasłaniających obramienia okienne budynków;
   4) zakaz zmiany podziałów i wielkości otworów okiennych i drzwiowych budynków
   5) w przypadku wymiany stolarki okiennej i drzwiowej obowiązek zachowania historycznych podziałów, a dla otworów okiennych zakończonych łukiem zakaz stosowania uproszczeń w postaci prostego zakończenia stolarki;
   6) zakaz upraszczania historycznych podziałów i eliminacji detalu stolarki otworowej budynków;
   7) zakaz ocieplania zewnętrznego niszczącego lub zakrywającego historyczny detal elewacji budynków.
4. Dla ochrony archeologicznego dziedzictwa kulturowego, inwestycje wymagające prac ziemnych należy prowadzić zgodnie z przepisami odrębnymi dotyczącymi ochrony konserwatorskiej.

Ustalono następujące szczegółowe zasady i warunki scalania i podziału nieruchomości objętych planem miejscowym:

1. Na obszarze objętym planem nie wyznacza się terenów wymagających przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości.
2. Dopuszcza się podział i scalanie zgodnie z warunkami szczegółowymi oraz przepisami

odrębnymi.

3. Na obszarze objętym planem określa się następujące zasady i warunki scalania i podziału nieruchomości:
   1) minimalna szerokość frontu działki 18m;
   2) kąt położenia granic działek w stosunku do pasa drogowego od 65^0 do 90^0;
   3) minimalne powierzchnie działek budowlanych zgodnie z ustaleniami szczegółowymi.

Na obszarze objętym planem przestrzeń publiczną stanowią drogi: dojazdowe publiczne (KDD), lokalne publiczne (KDL) dla których szczegółowe zasady zagospodarowania określono w ustaleniach dla poszczególnych terenów.

Ustalono następujące granice i sposoby zagospodarowania terenów lub obiektów podlegających ochronie, ustalonych na podstawie odrębnych przepisów, w tym terenów górniczych, a także obszarów szczególnego zagrożenia powodzią oraz obszarów osuwania się mas ziemnych:

1. Obszar objęty planem jest położony częściowo w obszarze NATURA 2000 oraz w Obszarze Chronionego Krajobrazu Międzyrzecza Skrwy i Wkry.
2. Dla obszarów szczególnego zagrożenia powodzią obowiązuje zakaz wykonywania robót oraz czynności utrudniających ochronę przed powodzią oraz zakaz lokalizacji przedsięwzięć zgodnie z przepisami odrębnymi.
3. Na rysunku planu oznaczono obszar na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat (p=0,2%).
4. Na rysunku planu pokazano granice terenów i obszarów górniczych podlegających ochronie na podstawie przepisów odrębnych.
5. W związku z brakiem występowania w obszarze objętym planem pozostałych terenów i obiektów podlegających ochronie, ustalonych na podstawie odrębnych przepisów, terenów górniczych, obszarów szczególnego zagrożenia powodzią oraz obszarów osuwania się mas ziemnych nie zachodzi potrzeba określenia ich granic i sposobów zagospodarowania.

Na obszarze objętym planem ustala się następujące zasady modernizacji, rozbudowy i budowy systemów komunikacji i infrastruktury technicznej:

1) obsługa komunikacyjna z istniejących i projektowanych dróg;
2) zakaz lokalizacji linii elektroenergetycznych w odległości od skrajnego przewodu mniejszej niż jedna średnica rozpiętości skrzydeł elektrowni wiatrowych;
3) tymczasowo odprowadzenie ścieków bytowych lub komunalnych do bezodpływowych szczelnych zbiorników wybieralnych i ich wywóz do oczyszczalni ścieków, docelowo poprzez projektowany system kanalizacji sanitarnej w przyległych drogach do oczyszczalni ścieków;
4) odprowadzenie wód opadowych i roztopowych w ramach poszczególnych działek budowlanych do gruntu, odprowadzenie wód opadowych i roztopowych z projektowanych ciągów komunikacyjnych do istniejących rowów melioracji szczegółowej przy zastosowaniu urządzeń oczyszczających, docelowo do systemu kanalizacji deszczowej;
5) zaopatrzenie w wodę z wodociągu gminnego;
6) w nowo lokalizowanych lub modernizowanych budynkach należy do celów grzewczych lub grzewczo - technologicznych stosować paliwa płynne, gazowe i stałe z wyłączeniem paliw węglowych, lub wykorzystywać alternatywne źródła energii;
7) zagospodarowanie odpadów zgodnie z ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminie oraz przepisami odrębnymi z uwzględnieniem selektywnej zbiorki odpadów.

Ustalono warunki szczegółowe zabudowy i zagospodarowania terenów, w tym zasady kształtowania zabudowy oraz wskaźniki zagospodarowania terenu, maksymalna i minimalna intensywność zabudowy, minimalny udział procentowy powierzchni biologicznie czynnej, maksymalna wysokość zabudowy, minimalna liczba miejsc do parkowania i sposób ich realizacji, gabaryty obiektów, odrębnie dla poszczególnych obrębów: Brudnice, Poniatowo, Franciszkowo, Chamsk, Olszewo i Cierpigórz.

Ustalenia projektu planu, zarówno ogólne, jak i szczegółowe dla poszczególnych terenów, korespondują z wnioskami i wytycznymi wynikającymi z opracowanej wcześniej dokumentacji ekofizjograficznej.

IV. OCENA ZAGROŻEŃ I STANU ŚRODOWISKA ORAZ POTENCJALNE ZMIANY TEGO STANU W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTU PLANU

Obszar objęty opracowaniem obejmuje część terenu gminy Żuromin – obrębów ewidencyjnych (miejscowości): Poniatowo, Chamsk, Cierpigórz, Brudnice, Franciszkowo i Olszewo. Położony jest w środkowej i północnej części gminy Żuromin, otaczając od wschodu, południa i zachodu miasto Żuromin. Obszar ma nieregularny kształt zbliżony do zniekształconej litery „U”. Maksymalna długość i szerokość obszaru wynoszą około 11 km. Powierzchnia obszaru wynosi około 4881 ha (Poniatowo - 1477 ha, Chamsk -1309 ha, Cierpigórz - 247 ha, Brudnice - 560 ha, Franciszkowo - 413 ha, Olszewo - 875 ha).

Granice obszaru są w części czytelne w terenie. Zostały poprowadzone w oparciu o administracyjne granice sześciu wymienionych miejscowości. W terenie stanowią je zarówno elementy naturalne: cieki, rowy, granice lasu, jak i elementy sztuczne – działki ewidencyjne, często o tym samym rolniczym sposobie użytkowania lub odcinki dróg.

Obszar objęty opracowaniem jest w części zabudowany. W przeważającej części jednak stanowi teren użytków rolnych (gruntów rolnych i trwałych użytków zielonych). Część stanowią nieużytki rolnicze i wody. Cechą charakterystyczną analizowanego terenu jest przeważnie zwarta zabudowa mieszkaniowa, zagrodowa i usługowa poszczególnych wsi oraz licznie występujące na terenach użytków rolnych fermy chowu przemysłowego zwierząt.

Obszar opracowania jest w znacznej części zwodociągowany. W odniesieniu do istniejącej zabudowy o charakterze zwartym istnieją możliwości doprowadzenia wody wodociągowej do każdej posesji. Wody wodociągowej nie posiada część zabudowy rozproszonej. Teren posiada dostęp do energii elektrycznej. Tak jak większość wiejskiej części gminy Żuromin obszar objęty analizą nie posiada dostępu do innych mediów infrastrukturalnych, w szczególności do kanalizacji.

Obszar odznacza się dobrą dostępnością komunikacyjną. Głównymi drogami prowadzącymi przez teren objęty opracowaniem są drogi wojewódzkie: nr 563 Rypin – Żuromin – Mława oraz nr 541 Lubawa – Żuromin – Sierpc. Krzyżują się one w mieście Żuromin, głównym węźle komunikacyjnym powiatu żuromińskiego. Poza tym obsługę

komunikacyjną zapewnia sieć dróg powiatowych i gminnych o nawierzchni bitumicznej. Ich uzupełnienie stanowią lokalne drogi gminne o nawierzchni gruntowej. Warto zwrócić uwagę, że zwarta zabudowa wsi miejscowości Poniatowo, Franciszkowo oraz Brudnice znajduje się bezpośrednio przy drogach wojewódzkich natomiast tereny zwartej zabudowy wsi Chamsk i Olszewo oraz Cierpigórz mają dogodny dostęp drogami powiatowymi lub gminnymi do dróg wojewódzkich.

Przez obszar objęty opracowaniem, tak jak przez teren całej gminy Żuromin, nie prowadzą żadne linie kolejowe.

Poza napowietrzną linią elektroenergetyczną wysokiego napięcia 110 kV przez obszar objęty analizą nie prowadzą żadne inne sieci infrastrukturalne, które mogłyby stanowić ograniczenie dla zabudowy terenu.

Otoczenie obszaru opracowania stanowią tereny o różnym sposobie użytkowania. „Wnętrze" obszaru (poza terenem planu) stanowi teren miasta Żuromin. Od wschodu i zachodu przeważają tereny użytków rolnych, a od południa i północy tereny użytków zielonych, nieużytków i lasów w dolinie Wkry i jej otoczeniu.

Według podziału fizycznogeograficznego Polski (J. Kondrackiego, 1988) teren objęty opracowaniem znajduje się w przeważającej części na terenie mezoregionu Równina Raciąska będącego częścią makroregionu Nizina Północnomazowiecka. Jedynie skrajnie zachodnia część obszaru położona jest na terenie mezoregionu Równina Urszulewska, która należy do makroregionu Pojezierze Chełmińsko-Dobrzyńskie. Wymienione jednostki rozdziela dolina Wkry, która jest formą terenu wyraźnie zaznaczającą się w morfologii terenu. Szerokość doliny wynosi od 0,5 do 1,5 km, a jej głębokość od 15 do 25 m poniżej otaczających wysoczyzn morenowych. Dno doliny zbudowane jest z osadów organicznych, jest płaskie i podmokłe. Nie nadaje się do lokalizacji zabudowy. Dno doliny Wkry na południe od Poniatowa to najniżej położona część obszaru opracowania (121 m n.p.m.).

Równina Raciąska to teren polodowcowej wysoczyzny morenowej położony około 130-150 m n.p.m. Ma charakter płaskiej i lekko falistej równiny zbudowanej na przemian z piasków i gliny piaszczystej. Położona jest na przedpolu ostatniego zlodowacenia wzdłuż odpływu wód glacjalnych. W rejonie wsi Chamsk, Olszewo i Ciepigórz wznosi się na wysokości 125-135 m n.p.m. Teren łagodnie nachyla się z północy na południe. W morfologii terenu dominują równiny urozmaicone nielicznymi zagłębieniami wytopiskowymi np. na wschód od Chamska i miedzy Poniatowem a Franciszkowem oraz dolinkami wód roztopowych np. między Franciszkowem a Chamskiem oraz miedzy Olszewem a Cierpigórzem. Na uwagę zasługuje także rozległy polodowcowy pagórek kemowy o względnej wysokości około 8 m położony na północny-wschód od zwartej zabudowy wsi Poniatowo. Cechą charakterystyczną Równiny Raciąskiej są bogate złoża pisków i żwirów, odsłonięcia gliny morenowej oraz lokalnie pokłady torfów i gytii. Z tego względu

wykształcenie osadów powierzchniowych może stanowić pewne ograniczenie lub utrudnienie dla urbanizacji niektórych terenów.

Odmiennie wykształcona jest rzeźba północno-zachodniej części terenu w rejonie wsi Brudnice. Rzeźba jest szczególnie urozmaicona na kontakcie wysoczyzny morenowej z doliną Wkry. W tym rejonie znajdują się największe deniwelacje na obszarze opracowania dochodzące do 30 m wysokości względnej. Tutaj znajduje się najwyżej położony punkt na obszarze opracowania 164,4 m n.p.m.

Generalnie zbocza doliny Wkry są łagodne i niewysokie, co nie stwarza istotnych ograniczeń dla zabudowy.

Równina sandrowa na zachód od doliny Wkry powstała poprzez akumulację osadów piaszczystych i żwirowych przez wody odpływające z topniejącego lądolodu. Teren jest płaski, położony na wysokości 125-130 m n.p.m. Poza kilkoma niewielkimi obniżeniami jest mało urozmaicony pod względem form mikrorzeźby. Z uwagi na wykształcenie osadów powierzchniowych nadaje się dobrze do rozwoju procesów urbanizacyjnym, lecz lokalnie pewne ograniczenie może stanowić płytko zalegająca woda gruntowa.

Pod względem geologicznym obszar objęty analizą, tak jak cała gmina, położona jest w obrębie jednostki geologicznej zwanej Niecką Mazowiecką. Jest to obszar, na którym na podłożu kredowym leżą osady trzeciorzędowe, natomiast wyżej leży pokrywa osadów czwartorzędowych, głównie plejstoceńskich. Są to utwory pochodzenia mineralnego. Natomiast w obniżeniach i w dnie doliny Wkry przeważają – utwory holoceńskie.

Obszar objęty opracowaniem pokryty jest utworami czwartorzędowymi o miąższości około 75-120 m. Największe powierzchnie pokrywają osady plejstoceńskie wykształcone w postaci glin zwałowych oraz piasków i żwirów lodowcowych. Są to osady związane z okresem zlodowacenia środkowopolskiego. Rejon położony nad Wkrą (teren wsi: Brudnice i Poniatowo) pokrywają piaski wodnolodowcowe należące do zlodowacenia północno-mazowieckiego. W dolinie Wkry występują ponadto pisaki i namuły rzeczne holoceńskie. Utwory czwartorzędowe podścielają utwory plioceńskie (iły pstre) o miąższości od kilku do 60 metrów.

Obszar opracowania jest w znacznym stopniu przekształcony antropogenicznie. Rozległe tereny istniejącej zabudowy mieszkaniowej, usługowej i produkcyjnej znajdują się we wsiach: Chamsk, Olszewo, Poniatowo i Rudnice. Nieco mniejsza skala zabudowy dotyczy małych wsi: Franciszkowo i Cierpigórz, których zabudowa skupia się przede wszystkim wzdłuż jednej głównej ulicy. Na terenie objętym opracowaniem znajduje się kilkadziesiąt ferm chowu zwierząt, które zajmują znaczne powierzchnie terenu, gminne składowisko odpadów we wsi Brudnice. Ponadto przekształcenia powierzchni ziemi miały miejsce podczas budowy sieci i urządzeń infrastruktury technicznej (sieć wodociągowa, linie elektroenergetyczne) oraz komunikacyjnych (drogi, parkingi). Przekształcenia wierzchniej warstwy ziemi następowały podczas prowadzenia prac polowych na użytkach rolnych.

Należy generalnie stwierdzić, że warunki hipsometryczne i geologiczno-gruntowe w większości nie stanowią ograniczenia dla realizacji zabudowy.

Typy gleb na obszarze opracowania są pochodną litologii osadów powierzchniowych. Obszar położony jest w obrębie wysoczyzny morenowej, doliny rzecznej i równiny sandrowej. Z tego inne typy gleb wykształciły się na osadach gliniasto-piaszczystych na wysoczyźnie morenowej, inne na osadach piaszczysto-mułowych w dolinie Wkry, a inne na piaskach sandrowych.

Na wysoczyźnie morenowej, zajmującej przeważającą część obszaru opracowania, największe powierzchnie zajmują gleby brunatne właściwe i wyługowane, pseudobielicowe oraz lokalnie czarne ziemie zdegradowane. Gleby te wytworzone z glin lekkich i piasków gliniastych mocnych przeważają na terenie wsi: Olszewo, Chamsk, Franciszkowo i Cierpigórz. Występują także we wschodniej części wsi Poniatowo. Pod względem kompleksów rolniczej przydatności gleb należą do kompleksu 2. pszennego dobrego oraz 4. żytniego bardzo dobrego. Pod względem klas bonitacyjnych należą głównie do klasy IIIa, IIIb i IVa. Głębokość poziomu próchnicznego jest znaczna i sięga 30 cm. Odznaczają się korzystnymi warunkami powietrzno-wodnymi. Ze względu na występujące lokalnie podmokłe obniżenia i sieć rowów melioracyjnych w okresie wegetacyjnym posiadają dostateczną ilość wody. Są to gleby bardzo urodzajne i są predysponowane do uprawy wymagających roślin. Użytkowane są przeważnie jako grunty orne.

W dolinie Wkry, zajmującej zachodnią i południową część obszaru opracowania zajmują przede wszystkim wytworzone z piasków gleby murszowe i murszowo-mineralne oraz wytworzone z utworów pylasto-piaszczystych i gliniasto-piaszczystych mady i lokalnie czarne ziemie. Znajdują się na terenie części wsi: Poniatowo, Chamsk, Franciszkowo i Brudnice. W dnie doliny Wkry występują lokalnie także gleby organiczne wytworzone na gytiach i torfach. Pod względem kompleksów rolniczej przydatności gleb należą do kompleksu 5. żytniego dobrego i 8. pastewnego mocnego. Pod względem klas bonitacyjnych należą głównie do klasy IIIb, IVa i V. Głębokość poziomu próchnicznego jest średnia i sięga 25 cm. Odznaczają się mało korzystnymi warunkami powietrzno-wodnymi z uwagi na przeważnie płytko zalegające wody gruntowe. Są to gleby urodzajne i użytkowane są głównie jako trwałe użytki zielone.

Na równinie sandrowej, zajmującej północno-zachodnią i zachodnią część obszaru opracowania, największe powierzchnie zajmują gleby bielicoziemne wytworzone z piasków gliniastych lekkich i pylastych na podłożu piasków lub z piasków luźnych. Przeważają na terenie wsi Brudnice oraz w zachodniej części wsi Poniatowo. Pod względem kompleksów rolniczej przydatności gleb należą do kompleksu 6. żytniego słabego i 7. żytniego bardzo słabego. Pod względem klas bonitacyjnych należą głównie do klasy IVb i V. Głębokość poziomu próchnicznego jest niewielka i nie przekracza 20 cm. Ze względu, iż są to gleby piaszczyste, są nadmiernie przepuszczalne, ubogie w składniki mineralne, okresowo za suche.

Są użytkowane głównie jako grunty orne (do uprawy ziemniaków). Z uwagi na niską rolniczą przydatność gleb są predysponowane do zalesienia.

Ze względu na fakt, iż na terenie opracowania znajduje się rozległe przestrzenie gleb III klasy bonitacyjnej należy zwrócić uwagę, że zmiana przeznaczenia zwartych kompleksów gleb I-III klasy bonitacyjnej zwartego obszaru o powierzchni ponad 0,5 ha na cele nierolnicze, wymaga zgodnie z ustawą o ochronie gruntów rolnych i leśnych, zgody ministra właściwego do spraw rozwoju wsi.

Obszar opracowania posiada stosunkowo ubogą szatę roślinną. W otoczeniu obszaru i w części w jego granicach występują nieliczne kompleksy leśne. Lasy znajdują się głównie w północnej części obszaru. Są wykształcone są na siedliskach boru świeżego, a miejscami boru mieszanego świeżego. Są to lasy sosnowe średnich i młodszych klas wiekowych. W drzewostanie zdecydowanie przeważa sosna. Domieszkę stanowi brzoza, w mniejszym stopniu inne gatunki liściaste. W dolinie Wkry występują nieliczne kompleksy leśne. Ich powierzchnia jest niewielka. Są to lasy na siedlisku olsu typowego. W drzewostanie przeważa olcha, wierzba i topola. W północnej części obszaru, na terenie wsi Brudnice do kompleksów leśnych przylegają tereny zadrzewione. Są to głównie samosiewy sosny na terenach nieużytkowanych rolniczo lub gruntach rolnych o niskiej przydatności rolniczej. Na terasie zalewowej i zboczach doliny Wkry występują zadrzewienia z przewagą wierzby i topoli. Nad brzegami rzeki występują gatunki charakterystyczne dla siedliska olsu typowego. Przestrzennie występowanie terenów leśnych jest nierównomierne. Przy średniej lesistości dla gminy Żuromin wynoszącej 3,7% korzystnie wyróżnia się wieś Brudnice, w której lasy zajmują około 8,3%. Na terenie wsi Poniatowo lasy zajmują około 4%, na terenie wsi Franciszkowo około 4,7%. Na terenie wsi Chamsk i Olszewo lesistość nie przekracza 2%, a na terenie wsi Cierpigórz lasy nie występują.

Lasy występujące na analizowanym terenie są w większości mało przydatne dla rekreacji. Pewne predyspozycje dla rozwoju funkcji turystycznej i rekreacyjnej wykazują tereny leśne w północnej części obszaru opracowania, na gruntach wsi Brudnice, wraz z wykorzystaniem niewielkiego „oczka” wodnego. Na terenach użytków rolnych nieregularnie występują zarówno zwarte i pojedyncze zadrzewienia, zarówno zieleni wysokiej, jak i niskiej. Zieleń ta, mimo iż nie posiada wysokich walorów przyrodniczych i nie ma ciągłego charakteru, urozmaica monotonny krajobraz rolniczy.

Na części środkowej i wschodniej analizowanego terenu - terenach użytkowanych rolniczo fauna jest uboga. Jest to fauna typowa dla odkrytych terenów pól, łąk i nieużytków.

Na terenach podmokłych w dolinie Wkry oraz w dnach podmokłych zagłębień wytopiskowych świat zwierząt jest bardziej bogaty i urozmaicony. Bogato są reprezentowane gatunki drobnej fauny: płazy oraz gady. Pospolicie występują ptaki: wróblowate, jaskółka, przepiórka, bażant, kuropatwa i inne. W okresie letnim bogaty jest świat owadów.

Dolina Wkry ze względu na bogactwo fauny została wpisana do sieci obszarów Natura 2000 jako Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków Natura 2000 „Dolina Wkry i Mławki" PLB140008. Stwierdzono tu występowanie licznych gatunków ptaków chronionych, w szczególności lęgowiska posiadają tu błotniak łąkowy, błotniak stawowy i derkacz. Występujące tu liczne obszary podmokłe i znaczne powierzchnie nieużytków stanowią doskonałą bazę pokarmową i dogodne tereny do bytowania i rozrodu zwierząt. Na obszarze objętym opracowaniem, w obrębie doliny Wkry, wyznaczono strefy ochrony gniazdowania cennych gatunków ptactwa. Występują one na terenie wsi Brudnice w postaci jednego obszaru położonego na zachód od zwartej zabudowy, na terenie wsi Poniatowo w postaci trzech obszarów na północny-zachód i południowy-wschód od zwartej zabudowy wsi, na terenie wsi Franciszkowo na południe od zwartej zabudowy wsi oraz na terenie wsi Chamsk – w jej skrajnie południowo-zachodniej jej części.

Pod względem hydrograficznym obszar opracowania jest położony w całości w dorzeczu Wkry, zwanej też na tym odcinku Działdówką. Wkra jest dopływem Narwi, płynie w niezbyt głębokiej dolinie o zmiennej szerokości i krętym przebiegu. Szerokość doliny wynosi od około 0,5 km w rejonie Brudnic do 1,5 km w rejonie Poniatowa i Chamska. Głębokość doliny jest zmienna od około 25-30 m w rejonie Brudnic do około 10-15 m w rejonie Chamska. Układ hydrograficzny obszaru opracowania jest dość złożony. W północnej części obszar jest odwadniany bezpośrednio do Wkry. W części środkowej teren odwadnia rzeczka Miłotka, dopływ Mławki, która uchodzi do Przylepnicy, dopływu Mławki. Mławka na południe od analizowanego obszaru uchodzi do Wkry. Południową część obszaru odwadnia ciek Luta, która poza terenem opracowania uchodzi do Wkry. Ponadto układ hydrograficzny został przekształcony przez rowy i kanały melioracyjne, które czasami naruszają lokalne działy wodne. Rowy melioracyjne łącząc się ze sobą dają początek wymienionym ciekom. Większość cieków na obszarze objętym analizą ma reżim deszczowo-śnieżny. Wynika z tego, że w okresach bezopadowych cały teren jest narażony na deficyt wód powierzchniowych. Obecnie zjawisko to nie występuje, gdyż ostatnia zima była wyjątkowo śnieżna, a przełom wiosny i lata deszczowy, w związku z czym wszystkie rowy oraz kanały prowadzą wodę. Również poziom wód w zagłębieniach wytopiskowych jest wysoki. Podczas wizji terenowych zauważono także liczne miejsca zalegania wód na polach uprawnych (na terenach wsi Olszewo, Chamsk i Cierpigórz). Nie zmienia to faktu, że w dłuższych okresach bezopadowych występuje deficyt wody, szczególnie w okresie wegetacyjnym.

Stabilizację wód na Wkrze osiągnięto poprzez budowę jazu i elektrowni wodnej we wsi Brudnice. Bilans wody może poprawić także budowa kolejnego jazu w Poniatowie i zbiornika wodnego. Pozwoli to na retencjonowanie wód i ich wykorzystywanie w okresach suchych, a także rozwój funkcji rekreacyjnej.

W ramach monitoringu wód płynących prowadzone są badania jakości wód jedynie rzeki Wkry w punkcie pomiarowo-kontrolnym zlokalizowanym w Brudnicach. Ostateczna

ocena wykazała III klasę (wody średniej jakości), a na pozostałych odcinkach pomiarowych poza terenem opracowania i gminy zanotowano IV klasę. Stan czystości rzeki powoli, ale systematycznie się poprawia. Malejący udział fosforanów zwłaszcza w górnym odcinku rzeki świadczy , że główny wpływ na stan czystości rzeki ma obszarowy spływ zanieczyszczeń z terenów użytkowanych rolniczo. Niższe obecnie stężenia związków biogennych mogą być wynikiem bardziej racjonalnie prowadzonej gospodarki w rolnictwie w zlewni rzeki Wkry.

Teren objęty opracowaniem jest ubogi w wody stojące. Na wysoczyźnie morenowej znajduje się kilka niewielkich „oczek" wodnych oraz lokalnie mokradła i podmokłości. Na terenie wsi Brudnice znajduje się niewielki akwen wodny o powierzchni około 10 ha, płytki i silnie zarastający. Możliwe jest jego wykorzystanie rekreacyjne.

Północna część obszaru opracowania znajduje się w obszarze zasilania głównego zbiornika wód podziemnych, podstawą wydzielenia którego była „Mapa obszarów głównych wód podziemnych" A. Kleczkowskiego. Jest to obszar międzymorenowy nr 214 „Zbiornik Działdowo". Szacunkowe zasoby dyspozycyjne wynoszą 300 tys. m^3/dobę, a średnia głębokość ujęć około 100 m. Jest to teren najwyższej ochrony wód podziemnych obejmujący grunty wsi Brudnice i Cierpigórz, ustalony w oparciu o czas pionowego przesiąkania wody z powierzchni i czas jej przepływu poziomego od obszarów zasilania do ujęcia. Ochrona zasobów wód podziemnych polega na odpowiednim gospodarowaniu na powierzchni i unikaniu lokalizacji inwestycji mogących zanieczyścić wody.

Wody gruntowe na terenie opracowania występują w dwóch poziomach. Poziom holoceński zalega najpłycej (tzw. „wierzchówki") i jest uzależniony głównie od opadów atmosferycznych. Głębokość zalegania wód tego poziomu jest zróżnicowana od około 1 m p.p.t. w bezpośrednim sąsiedztwie Wkry (na terasie zalewowej nawet poniżej 1 m p.p.t.), do około 1,5-2 m na terasie nadzalewowej oraz na głębokości od 2 ko kilkunastu metrów na wysoczyźnie morenowej. Wody użytkowa znajdują się w utworach międzymorenowych na głębokości kilkudziesięciu metrów. Zasięg terenów o płytkim poziomie występowania wód gruntowych pokazano na załączniku graficznym do opracowania. Na tych terenach należy unikać lokalizacji zabudowy ze względu na złe warunki techniczno-hydrogeologiczne oraz niekorzystne warunki zdrowotne.

Zagrożenie związane z powodziami na terenie opracowania występuje w dnie doliny Wkry. Na załączniku graficznym projektu planu zaznaczono zasięg obszarów szczególnego zagrożenia powodzią o prawdopodobieństwie wystąpienia 1% (raz na 100 lat) i 10% (raz na 10 lat) oraz dodatkowo zasięg obszaru na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat (o,2%). Na obszarach szczególnego zagrożenia powodzia obowiązują zakazy określone w przepisach ustawy – Prawo wodne, w tym zakaz lokalizacji jakiejkolwiek zabudowy oraz lokalizacji przedsięwzięć utrudniających przepływ wód powodziowych.

W dnach zagłębień wytopiskowych występują warunki sprzyjające do tworzenia się lokalnych zastoisk wody i podmokłości. Szczególnie wiosną niektóre tereny są trudno dostępne, a niektóre drogi gruntowe są trudno przejezdne.

Należy zwrócić uwagę, że w wyniku wprowadzenia nowego zainwestowania na tereny dotychczas użytkowane rolniczo stosunki wodne nie ulegną większej zmianie. Powierzchnia nowej zabudowy i nowych terenów utwardzonych nie będzie zapewne duża. Szczególną uwagę należy zwrócić na zapewnienie drożności rowów melioracyjnych, stanowiących lokalne ciągi ekologiczne, w tym także lokalne ciągi spływu wód opadowych i roztopowych.

Na terenie opracowania, w związku z brakiem obecnie możliwości podłączenia istniejącej i projektowanej zabudowy do kanalizacji sanitarnej, istnieje ograniczenie dla lokalizacji większych zespołów zabudowy. Istniejące obiekty mają gospodarkę ściekową rozwiązaną w oparciu o wybieralne zbiorniki z okresowym wywozem nieczystości do oczyszczalni w Żurominie. Oczyszczalnie ta posiada rezerwy przepustowości dlatego pożądana jest realizacji sieci kanalizacyjnych.

Na obszarze opracowania z uwagi na warunki geologiczno-gruntowe i istniejące uwarunkowania ochrony przyrody nie ma możliwości budowy oczyszczalni przydomowych. W kontekście planowanej zabudowy, optymalnym rozwiązaniem w zakresie unieszkodliwiania ścieków jest budowa kolektorów ściekowych do terenów zwartej zabudowy wsi: Poniatowo, Chamsk, Olszewo, Franciszkowo i Brudnice. Rozważyć można również budowę lokalnych oczyszczalni np. kontenerowych, które zapewnią unieszkodliwienie ścieków z obszaru wsi Chamsk i Olszewo.

Klimat obszaru opracowania, tak jak gminy Żuromin charakteryzuje przejściowość – pomiędzy klimatem morskim a kontynentalnym. Według klasyfikacji R. Gumińskiego teren leży w strefie klimatycznej w pasie dzielnic środkowych, granicząc od północy z dzielnicą mazurską. Jest to obszar o rocznym opadzie nie przekraczającym 550 mm oraz średniej temperaturze rocznej 6-8ºC. Liczba dni mroźnych waha się od 30 do 50, a dni przymrozkowych od 100 do 110, przy średniej temperaturze najzimniejszego miesiąca lutego -4,3ºC. Pokrywa śnieżna utrzymuje się przez 38 do 60 dni. W około 16% wszystkich obserwacji anemometrycznych w ciągu roku, obserwuje się zjawisko cisz atmosferycznych, najczęściej w miesiącach letnich i jesienią. Jest to zjawisko niekorzystne, gdyż nie zapobiega kumulacji zanieczyszczeń złowonnych z licznych ferm chowu przemysłowego zwierząt.

Duże znaczenie dla sposobu zagospodarowania terenów ma klimat lokalny tzw. topoklimat. Uzależniony jest od ogólnej cyrkulacji atmosferycznej, ukształtowania powierzchni terenu, pokrycia terenu (szata leśna, tereny zabudowane), głębokości zalegania wód podziemnych, sąsiedztwa akwenów wodnych i sąsiedztwa źródeł zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego. Najbardziej korzystne dla lokalizacji zabudowy są tereny płaskie oraz łagodnie nachylone stoki o ekspozycji południowej. Dobre warunki klimatyczne dotyczą wysoczyzny morenowej. Tereny te są najbardziej korzystne dla zabudowy mieszkaniowej.

Obejmują one większość gruntów wsi: Chamsk, Olszewo, Franciszkowo, Cierpigórz i wschodnią cześć Poniatowa. Za wyjątkiem podmokłych obniżeń tereny te posiadają dogodne warunki nasłonecznienia i przewietrzania. Natomiast teren wsi Brudnice, położony około 15-30 ponad doliną Wkry jest narażony na silne wiatry co nieco zmniejsza ich przydatność dla zabudowy mieszkaniowej. Jednak z uwagi na ekspozycję w kierunku południowym i zachodnim tereny te są bardzo dobrze nasłonecznione.

Najmniej korzystne warunki dla lokalizacji zabudowy na stały pobyt ludzi panują w dolinie rzeki Wkry (teren wsi Poniatowo i Brudnice) oraz w mniejszym stopniu w rejonie wilgotnych obniżeń terenowych na wysoczyźnie. Zwłaszcza dno doliny Wkry narażone jest na występowanie wysokich dobowych amplitud temperatury w okresie lata oraz znaczne spadki temperatury zimą. Występują tutaj także warunki do gromadzenia się zimnego powietrza oraz notowane są inwersje termiczne. Na terenach tych często obserwowane mogą być przymrozki i mgły a także w przypadku istnienia w ich pobliżu źródeł zanieczyszczeń – podwyższona koncentracja zanieczyszczeń powietrza.

W świetle powyższych uwarunkowań obszar objęty opracowaniem odznacza się w większości korzystnymi warunkami dla lokalizacji zabudowy, w tym zabudowy mieszkaniowej. Jest dobrze nasłoneczniony, dobrze przewietrzany, lecz w niewielkim stopniu chroniony naturalną zielenią przed silnymi wiatrami. Na znacznym obszarze jednak wody gruntowe znajdują się płytko pod powierzchnią terenu.

Na terenie objętym opracowaniem występują źródła emisji zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego. Są to przede wszystkim emisje energetyczne z gospodarstw domowych korzystających z tradycyjnych źródeł energii, z zakładów przemysłowych (w szczególności fermy chowu zwierząt) i obiektów komunalnych. Uciążliwe mogą być zwłaszcza emisje odorów z ferm drobiu i bydła. Z tego względu planowane zagospodarowaniu musi uwzględniać rozmieszczenie tego typu ferm i lokalizować zabudowę mieszkaniową w odpowiedniej odległości. W przypadkach konfliktowych należy nadać priorytet zabudowie mieszkaniowej, a fermy chowu zwierząt komasować pod względem przestrzennym nie dopuszczając do ich swobodnej lokalizacji na całym areale użytków rolnych. Warto także zwrócić uwagę na niekorzystne warunki aerosanitarne w rejonie składowiska odpadów w Brudnicach i zakładu utylizacji padliny we Franciszkowie.

Należy dodać, że emisja zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego z dróg (poza drogami wojewódzkimi) jest niewielka. Należy zachować odpowiednie odległości planowej zabudowy od dróg wojewódzkich (minimum 20 m). Ruch pojazdów na drogach powiatowych i odcinkach dróg gminnych nie powoduje uciążliwości w tym zakresie. Jedynie drogi o nawierzchni gruntowej stwarzają uciążliwe pylenie w okresach bezopadowych.

Przez obszar opracowania przebiegają dwie drogi wojewódzkie (łącznie trzy odcinki). Droga wojewódzka nr 541 obejmuje dwa odcinki: od Żuromina przez Franciszkowo w kierunku Bieżunia oraz od Żuromina przez Brudnice w kierunku Lubowidza, a droga

wojewódzka nr 563 obejmuje odcinki: od Żuromina przez Poniatowo w kierunku Rypina oraz od Żuromina w kierunku Mławy. Są to drogi jednojezdniowe o nawierzchni bitumicznej o dwóch pasach ruchu. Według danych generalnego pomiaru ruchu w 1995 r. średni dobowy ruch pojazdów samochodowych wynosił na drodze 541 od granicy z województwem warmińsko-mazurskim do Żuromina - 1500 pojazdów na dobę a od Żuromina w kierunku Bieżunia - 2300 poj./dobę. Na drodze 563 do Żuromina 400 poj./dobę, a od Żuromina w kierunku Mławy - 1400 poj./dobę. Według ostatnich dostępnych danych z 2010 r. średni dobowy ruch pojazdów wynosił na drodze 541 do Żuromina - 2894 pojazdów na dobę a od Żuromina w kierunku Bieżunia - 4565 poj./dobę. Na drodze 563 do Poniatowa 793 poj./dobę, na odcinku Poniatowo-Żuromin 4453 poj./dobę, a od Żuromina w kierunku Mławy - 2317 poj./dobę. Nastąpił więc znaczny wzrost natężenia ruchu pojazdów na obu drogach.

Ruch tranzytowy ma charakter głównie gospodarczy i jest prowadzony na kierunkach Mława - Sierpc i Lidzbark - Sierpc. Pozostałe miejscowości (część wsi Poniatowo, Chamsk i Olszewo) położone są przy drogach gminnych, które generują umiarkowany poziom hałasu, a wieś Cierpigórz z uwagi na położenie przy drodze gminnej odznacza się najkorzystniejszymi warunkami akustycznymi.

Warto zwrócić uwagę także na hałas generowany przez istniejące elektrownie wiatrowe zlokalizowane na wzniesieniu w północno-zachodniej części wsi Poniatowo.

Obszar opracowania i jego otoczenie znajduje się w obrębie ważnego w skali regionalnej korytarza ekologicznego, który stanowi dolina Wkry. Dolina stanowi łącznik ekologiczny umożliwiający migracje roślin, zwierząt i grzybów, łączący obszar Pojezierza Mazurskiego z doliną Wisły.

Na obszarze opracowania nie znajdują się żadne ustanowione rezerwaty przyrody i parki krajobrazowe. Nie planuje się ustanowienia tego typu form ochrony przyrody i krajobrazu.

Część analizowanego terenu położona w dolinie Wkry i jej otoczeniu jest objęta ochroną jako Obszar Chronionego Krajobrazu Międzyrzecze Skrwy i Wkry. Obszar ten został ustanowiony Rozporządzeniem nr 23 Wojewody Mazowieckiego z dnia 15 kwietnia 2005 roku w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Międzyrzecze Skrwy i Wkry (Dz. Urz. Woj. Maz. nr 91 poz. 2455) zmienionym Rozporządzeniem Nr 60 Wojewody Mazowieckiego z dnia 24 października 2008 r. (Dz. Urz. Woj. Maz. Nr 194, poz. 7021). Obejmuje m.in. zachodnią i południowo-zachodnią część gminy Żuromin tj. tereny położone w dolinie Wkry i ich bezpośrednie otoczenie.

Obszar Chronionego Krajobrazu Międzyrzecze Skrwy i Wkry obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem, a także pełnioną funkcją korytarzy ekologicznych.

Podstawowym celem tworzenia obszarów chronionego krajobrazu jest zabezpieczenie przyrodniczo-krajobrazowej bazy do rozwoju różnych form rekreacji (biologicznej odnowy człowieka). Turystyka i wypoczynek są więc podstawową funkcją tych obszarów, ich forma musi być dostosowana do walorów przyrodniczych, aby nie prowadziła do niszczenia walorów rekreacyjnych.

System obszarów chronionego krajobrazu ma ścisłe powiązania z krajową siecią ekologiczną ECONET-POLSKA. W koncepcji tej dolina rzeki Wkry uznana została za korytarz ekologiczny o znaczeniu krajowym (są to obszary, które umożliwiają rozprzestrzenianie się gatunków a także swobodną migrację zwierząt wędrownych). W obrębie tego typu obszarów konieczne jest utrzymanie (i kształtowanie) systemu naturalnych powiązań przyrodniczych, obejmujących aktywne biologicznie ekosystemy łąkowe, bagienne, wodne i leśne, które mają zasadniczy wpływ na utrzymanie równowagi biologicznej w środowisku przyrodniczym.

W granicach obszaru chronionego krajobrazu obowiązują zakazy zawarte w w/w Rozporządzeniu 23 Wojewody Mazowieckiego z dnia 15 kwietnia 2005 r.:

1. zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką,
2. realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu art. 51 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (*zgodnie z obecnie obowiązującymi przepisami prawnymi powinno być: wymienionych w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 roku w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko - tekst jednolity Dz. U. z 2016 r., poz. 71),*
3. likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych,
4. wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu,
5. wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym lub przeciwosuwiskowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych,
6. dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka,

7. likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych,
8. lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej.

Od powyższych zakazów możliwe są jednak określone odstępstwa. Z mocy ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody zakazy, o których mowa wyżej nie dotyczą:

1. wykonywania zadań na rzecz obronności kraju i bezpieczeństwa państwa,
2. prowadzenia akcji ratowniczej oraz działań związanych z bezpieczeństwem powszechnym,
3. realizacji inwestycji celu publicznego.

W/w Rozporządzenie zawiera ponadto ustalenia dotyczące czynnej ochrony nieleśnych ekosystemów lądowych. Są wśród nich m.in.:

- przeciwdziałanie zarastaniu łąk, pastwisk i torfowisk poprzez koszenie i wypas, a także mechaniczne usuwanie samosiewów drzew i krzewów na terenach otwartych, a w razie konieczności także karczowanie z usunięciem biomasy z pozostawieniem kęp drzew i krzewów;
- propagowanie wśród rolników działań zmierzających do utrzymania trwałych użytków zielonych w ramach zwykłej, dobrej praktyki rolniczej - zgodnie z wymogami zbiorowisk łąkowych;
- propagowanie dominacji gospodarstw prowadzących produkcję mieszaną, w tym preferowanie hodowli bydła opartej o naturalny wypas metoda pastwiskową; zalecana jest ochrona i hodowla lokalnych starych odmian drzew i krzewów owocowych oraz ras zwierząt; promowanie agroturystyki i rolnictwa ekologicznego;
- maksymalne ograniczanie zmiany użytków zielonych na grunty orne; niedopuszczanie do przeorywania użytków zielonych; propagowanie powrotu do użytkowania łąkowego gruntów wykorzystywanych dotychczas jako rolne wzdłuż rowów i lokalnych obniżeń terenowych;
- prowadzenie zabiegów agrotechnicznych zgodnie z wymogami zbiorowisk i zasiedlających je gatunków fauny, zwłaszcza ptaków (odpowiednie terminy, częstotliwość i techniki koszenia), w tym powrót do tradycyjnego użytkowania (koszenie ręczne) oraz opóźnianie pierwszego pokosu po 15 lipca, a w przypadku łąk wilgotnych koszenie we wrześniu z pozostawieniem pojedynczych stogów siana na ich obrzeżach do końca lata;
- preferowanie ochrony roślin metodami biologicznymi;
- ochrona zieleni wiejskiej: zadrzewień, zakrzewień, parków wiejskich, oraz kształtowanie zróżnicowanego krajobrazu rolniczego poprzez ochronę istniejących oraz formowanie nowych zadrzewień śródpolnych i przydrożnych;

- zachowanie śródpolnych torfowisk, zabagnień, podmokłości oraz oczek wodnych;
- zachowanie zbiorowisk wydmowych, śródpolnych muraw napiaskowych i wrzosowisk;
- melioracje odwadniające, w tym regulowanie odpływu wody z sieci rowów, dopuszczalne tylko w ramach racjonalnej gospodarki rolnej, jednak z bezwzględnym zachowaniem w stanie nienaruszonym terenów podmokłych, w tym torfowisk i obszarów wodno-błotnych oraz obszarów źródliskowych cieków;
- eliminowanie nielegalnego eksploatowania surowców mineralnych oraz rekultywacja terenów powyrobiskowych; w szczególnych przypadkach, gdy w wyrobisku ukształtowały się właściwe biocenozy wzbogacające lokalną różnorodność biologiczną, przeprowadzenie rekultywacji nie jest wskazane, zalecane jest podjęcie działań ochronnych w celu ich zachowania;
- melioracje nawadniające zalecane są w przypadku stwierdzonego niekorzystnego dla racjonalnej gospodarki rolnej obniżenia poziomu wód gruntowych.

Wybrane ustalenia dotyczące czynnej ochrony ekosystemów wodnych:

- zachowanie i ochrona zbiorników wód powierzchniowych wraz z pasem roślinności okalającej, poza rowami melioracyjnymi;
- tworzenie stref buforowych wokół zbiorników wodnych w postaci pasów zadrzewień i zakrzewień, celem ograniczenia spływu substancji biogennych i zwiększenia bioróżnorodności biologicznej;
- prowadzenie prac regulacyjnych i utrzymaniowych rzek tylko w zakresie niezbędnym dla rzeczywistej ochrony przeciwpowodziowej;
- zachowanie i wspomaganie naturalnego przepływu wód w zbiornikach wodnych na obszarach międzywala; zalecane jest stopniowe przywracanie naturalnych procesów kształtowania i sukcesji starorzeczy poprzez wykorzystanie naturalnych wylewów;
- ograniczanie zabudowy na krawędziach wysoczyznowych, w celu zachowania ciągłości przyrodniczo-krajobrazowej oraz ochrony krawędzi tarasów rzecznych przed ruchami osuwiskowymi;
- wznoszenie nowych budowli piętrzących na ciekach, rowach i kanałach (retencja korytowa) winno być poprzedzone analiza bilansu wodnego zlewni;
- zapewnienie swobodnej migracji rybom w ciekach poprzez budowę przepławek na istniejących i nowych budowlach piętrzących;
- utrzymanie i wprowadzanie zakrzewień i szuwarów wokół zbiorników wodnych, w szczególności starorzeczy i oczek wodnych jako bariery ograniczającej dostęp do linii brzegowej; utrzymanie lub tworzenie pasów zakrzewień i zadrzewień wzdłuż cieków jako naturalnej obudowy biologicznej ograniczającej spływ zanieczyszczeń z pól uprawnych;

- ograniczenie działań powodujących obniżenie zwierciadła wód podziemnych, w szczególności budowy urządzeń drenarskich i rowów odwadniających na gruntach ornych, łąkach i pastwiskach w dolinach rzecznych oraz na krawędzi tarasów zalewowych i wysoczyzn;
- zwiększanie retencji wodnej, przy czym zbiorniki małej retencji winny dodatkowo wzbogacać różnorodność biologiczną terenu, uwzględniając starorzecza i lokalne obniżenia terenu; w miarę możliwości technicznych i finansowych zalecane jest odtworzenie funkcji obszarów źródliskowych o dużych zdolnościach retencyjnych; w miarę możliwości należy zachowywać lub odtwarzać siedliska hydrogeniczne mające dużą rolę w utrzymaniu lokalnej różnorodności biologicznej;
- zalecane jest utrzymanie i odtwarzanie meandrów na wybranych odcinkach cieków; w razie możliwości wprowadzanie wtórnego zabagnienia terenów.

Na terenie objętym opracowaniem znajduje się kilka prawnie chronionych pomników przyrody. Są to: olcha, jesion wyniosły i lipa drobnolistna w parku dworskim w Poniatowie, lipa drobnolistna, 2 jesiony i klon pospolity oraz 2 jesiony w parku w Chamsku.

Na obszarze opracowania i w jego otoczeniu nie znajdują się żadne inne formy ochrony przyrody tj. użytki ekologiczne, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe, stanowiska dokumentacyjne.

Dolina Wkry jest objęta ochroną w ramach europejskiej sieci ekologicznej Natura 2000. Obowiązującym aktem prawnym dla tego obszaru jest Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz. U z 2011 Nr 25, poz. 133). Jako jeden ze 144 obszarów ustanowiono obszar specjalnej ochrony ptaków „Doliny Wkry i Mławki" (kod obszaru PLB140008), obejmujący obszar 28 751,5 ha, w tym: 1 757,7 ha na terenie gminy Żuromin. Celami wyznaczenia obszaru są: ochrona populacji dziko występujących gatunków ptaków, utrzymanie i zagospodarowanie ich naturalnych siedlisk zgodnie z wymogami ekologicznymi, przywracanie zniszczonych biotopów oraz tworzenie biotopów. Przedmiotem ochrony są gatunki ptaków wymienione w załączniku nr 2 do rozporządzenia, które spełniają kryteria określone w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 oraz ich naturalne siedliska.

Obszar obejmuje pradolinę Wkry wraz z przyległymi łęgami oraz z wysoczyzną i jej stromym stokiem z grądami zboczowymi. Na terenie objętym opracowaniem obszar obejmuje części gruntów wsi: Brudnice, Poniatowo, Franciszkowo i Chamsk. Geobotanicznie obszar należy do okręgu Warszawskiego w Pasie Wielkich Dolin. Pokrywa zielna jest na ogół mało zmieniona. Występują tu gleby typu mad i torfów niskich, miejscami czarnych ziem. Panują

tu drzewostany olszowo-jesionowe z domieszką wiązu szypułkowego i świerka. Najcenniejszym krajobrazowo jest około 70-letni drzewostan z panującym jesionem. Drugim zbiorowiskiem są potencjalne lasy grądowe w odmianach typowej, zboczowej i niskiej. Skład drzewostanowy grądów jest zdominowany przez sztuczne odnowienia sosnowe z domieszką dębu. Na stokach spotyka się grąd zboczowy, który prawdopodobnie powstał z kserotermicznych zarośli, o czym świadczy brak w runie typowych grądowych gatunków z grup syngenetycznych, natomiast pozostał bogaty skład krzewów z poprzednio panującego zbiorowiska. Wierzchowina jest rozkopana, dosyć znaczne jest tu zarastanie sosną. Odcinek rzeki Wkry jest porośnięty szuwarami, zaś wysepki i częściowo plaże - zbiorowiskami wiklinowymi.

W ostoi stwierdzono występowanie co najmniej 24 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej. Liczebności 2 gatunków (błotniaka łąkowego i derkacza) spełniają kryteria wyznaczania ostoi ptaków wprowadzone przez BirdLife International. Ponadto 10 gatunków zostało zamieszczonych na liście zagrożonych ptaków w Polskiej Czerwonej Księdze Zwierząt. Ostoja jest jednym z 10 najważniejszych w Polsce lęgowisk błotniaka łąkowego, jak też ważnym lęgowiskiem derkacza.

Zidentyfikowano następujące zagrożenia ptaków i ich siedlisk: zamiana łąk na grunty orne, zaniechanie użytkowania łąk i pastwisk, nadmierne pogłębianie rowów melioracyjnych. Zagrożenie dla wartości przyrodniczych obszaru stanowi również zaśmiecanie oraz niszczenie runa leśnego.

Ochrona obszaru Natura 2000 wymaga aby wszelka działalność nie prowadziła do chronionych siedlisk przyrodniczych oraz do pogarszania warunków bytowania chronionych gatunków roślin i zwierząt.

Obszar objęty opracowaniem, podobnie jak cały teren gminy Żuromin leży w granicach obszaru funkcjonalnego ”Zielone Płuca Polski”, celem którego jest zachowanie i odtwarzanie naturalnych walorów środowiska poprzez:

- poprawę stanu środowiska do poziomu wyznaczonego normami europejskimi,
- utrzymanie istniejącej sieci osadniczej w granicach zainwestowania z jednoczesną przebudową gospodarki wodno-ściekowej,
- rozwój usług dla ludności i rolnictwa,
- umiarkowany rozwój turystyki z ukierunkowaniem na formy krajobrazowe,
- dominację gospodarki rolnej z ukierunkowaniem na rolnictwo ekologiczne,
- ograniczenie areałów podlegających melioracji, położenie nacisku na melioracje odwadniająco - nawadniające,
- podniesienie rębności lasów i rezygnacja z rębni całkowitych,
- maksymalne dolesienie w celu odbudowy i rekonstrukcji ciągów ekologicznych, ochrony cieków oraz zagospodarowania gruntów niskiej jakości,
- racjonalną gospodarkę łowiecką o zadaniach hodowlanych,

- wykluczenie przemysłu uciążliwego,
- prowadzenie skutecznych działań dla ograniczenia zanieczyszczenia wód i powietrza.

Na obszarze opracowania znajdują się obiekty wpisane do rejestru zabytków o wartości kulturowej podlegające ochronie konserwatorskiej. We wsi Brudnice ochronie podlega młyn wodny, drewniany z 1873r. - Nr rej. 257 – A z dnia 17.02.1992 r. Na terenie wsi Chamsk ochronie podlega kościół parafialny p.w. św. Floriana XVI-XVII w. drewniany - Nr rej. 94 – A z dnia 8.12.1961 r. oraz zespół podworski w skład którego wchodzą: dwór murowany, park krajobrazowy (park, sad, warzywnik) z XIX w. - Nr rej. 244 – A z dn. 15.10.1981 r. Na terenie wsi Poniatowo ochronie podlega kościół parafialny p.w. św. Wawrzyńca, XVI-XVIII w. drewniany - Nr rej. 95 – A z dnia 19.12.1961 r. oraz zespół podworski w skład którego wchodzą: dwór murowany, park krajobrazowy z XIX w. - Nr rej. 233 – A z dnia 8.10.1981 r. Ponadto na terenie opracowania znajduje się szeregi obiektów wpisanych do gminnej ewidencji dóbr kultury. Są to przede wszystkim budynki mieszkalne i różnego rodzaju użyteczności publicznej. Planowane zmiany przeznaczenia terenu nie mogą naruszać wartości historycznych i kulturowych obiektów zabytkowych.

Na terenie opracowania znajduje się kilka obiektów archeologicznych. Są to stanowiska archeologiczne płaskie - nieeksponowane w terenie, które znajdują się w różnych częściach terenu opracowania. Ochrona stanowisk nieposiadających ekspozycji terenowej polega na ich dostępności na cele inwestycyjne pod warunkiem uprzedniego przeprowadzenia wykopaliskowych badań archeologicznych albo prowadzenia wszelkich prac ziemnych, wchodzących w skład inwestycji, pod nadzorem archeologicznym. Zakres badań archeologicznych określi Mazowiecki Konserwator Zabytków w zależności od charakteru planowanych inwestycji.

Szczegółową charakterystykę stanu i funkcjonowania środowiska przedmiotowego obszaru oraz jego otoczenia przedstawiono w opracowaniu ekofizjograficznym, w którym zapisano szereg uwag, zaleceń i wniosków, a w tym m.in.:

- Obszar opracowania odznacza się dość wysokimi walorami przyrodniczo-krajobrazowymi i z tego względu planowane zagospodarowanie obszaru powinno odbywać się w sposób racjonalny z zachowaniem zasady zrównoważonego rozwoju i przestrzegania ładu przestrzennego.
- Zachodnia część obszaru objętego opracowaniem znajduje się w granicach Obszaru Chronionego Krajobrazu Międzyrzecze Skrwy i Wkry oraz obszaru specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 „Dolina Wkry i Mławki” i z tego względu obowiązują tu określone zakazy i ograniczenia w lokalizacji zabudowy.

- Ze względu na położenie części terenu w granicach obszaru Natura 2000 obowiązuje zakaz realizacji przedsięwzięć i prowadzenia działań, które zagrażały chronionym gatunkom ptaków i ich siedliskom.
- Należy wykluczyć możliwość lokalizacji zabudowy na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią w dnie doliny Wkry tj. na terenach o możliwości wystąpienia tzw. wody 100-letniej i 10-letniej.
- Niezbędna jest maksymalna ochrona istniejącej zieleni, w tym zieleni leśnej. Należy ograniczyć zmianę przeznaczenia terenów leśnych pod zabudowę. Należy wyznaczyć nowe tereny pod zalesienie oraz maksymalnie wzbogacać zasoby zieleni niskiej i wysokiej o składzie gatunkowym odpowiadającym miejscowym warunkom siedliskowym.
- Teren opracowania charakteryzuje się w większości wysoką rolniczą przydatnością gleb i z tego względu na terenach gleb III klasy należy ograniczyć lokalizację nowej zabudowy.
- Należy ograniczyć budowę nowych ferm chowu przemysłowego zwierząt, z wykluczeniem lokalizacji tego typu budowli w dolinie Wkry.
- Lokalizację elektrowni wiatrowych można dopuścić wyłącznie na terenach nie objętych formami ochrony przyrody i krajobrazu, w odpowiednim oddaleniu od zabudowy przeznaczonej na trwały pobyt ludzi.
- Konieczne jest, aby dla istniejącej i projektowanej zwartej zabudowy przewidzieć docelowe podłączenie do kanalizacji sanitarnej.
- Przy przeznaczaniu pod zabudowę terenów dotychczas użytkowanych rolniczo należy przewidzieć odpowiednie wskaźniki powierzchni biologicznie czynnej.
- Należy chronić przed degradacją pomniki przyrody i rewaloryzować zaniedbane parki podworskie.
- Z uwagi na walory krajobrazowe obszaru, nowoprojektowana zabudowa musi cechować się wysokimi walorami architektonicznymi i estetycznymi, nie wprowadzając dysharmonii w krajobrazie. W szczególności należy przewidzieć możliwość realizacji jak najmniejszej ilości działek o jak największej możliwej powierzchni.
- Przy realizacji zabudowy należy wprowadzić ograniczenie prowadzenia prac ziemnych naruszających w sposób trwały rzeźbę terenu.
- Na terenie stanowisk archeologicznych zainwestowanie jest możliwe po przeprowadzeniu szczegółowych badań archeologicznych.
- Wzdłuż wszystkich dróg publicznych należy uzupełniać i tworzyć szpalery zieleni o funkcji ochronnej i izolacyjnej.
- Należy zaprojektować pas wolny od zabudowy wzdłuż napowietrznej linii elektroenergetycznej wysokiego napięcia 110 kV.
- Preferować należy zastosowanie niskoemisyjnych lub bezemisyjnych systemów grzewczych.

Analiza uwarunkowań ekofizjograficznych, w tym ocena walorów przyrodniczych i krajobrazowych obszaru objętego planem o powierzchni około 4881 ha wskazuje, że w coraz większym stopniu tereny dotychczas niezabudowane, w przeważającej części użytkowane rolniczo zostaną przeznaczone pod różnego rodzaju formy zabudowy. Decyduje o tym w części średnia i niska rolnicza przydatność gleb, bardzo dobra i dobra dostępność komunikacyjna oraz walory przyrodniczo-krajobrazowe i korzystne warunki topoklimatyczne.

Przeznaczenie pod zainwestowanie terenów dotąd niezabudowanych oraz infrastrukturę towarzyszącą wiązać się będzie z niewielkim zmniejszeniem areału wysokoprodukcyjnych gleb. Spowoduje minimalny ubytek gleb o wysokiej produktywności oraz zmniejszenie powierzchni aktywnej przyrodniczo.

Pozostawienie obszaru opracowania w dotychczasowym użytkowaniu rolniczym głównie jako grunty orne na wysoczyźnie morenowej oraz łąki, pastwiska i nieużytki na terenie doliny Wkry nie prowadziłoby do powstawania nowych zagrożeń, w tym nasilania procesów degradacji gleb. Jedynie dalsze użytkowanie gleb jako grunty orne przy niepodejmowaniu działań w zakresie zwiększania kultury rolnej, mogłoby powodować nasilanie procesów erozji wietrznej, objawiającej się wywiewaniem cząstek próchnicznych z gleby.

Obszar opracowania charakteryzuje się raczej dobrą dostępnością komunikacyjną. Znajduje się w zasięgu kilku dróg – wojewódzkich, powiatowych i gminnych. Są to drogi w części utwardzone. Realizacja nowych form zabudowy będzie wymagała ponadto budowy nowych dróg wewnętrznych.

Zachowanie istniejącego stanu w zakresie zagospodarowania obszaru nie wiązałoby się ze zmianami walorów krajobrazowych i fizjonomicznych terenu. Pozostawienie części obszaru jako nieużytki rolnicze, prowadziłoby do stopniowego zarastania roślinnością (głównie murawami trawiastymi, krzewami oraz samosiewami sosny i brzozy). Dalsze intensywne użytkowanie rolnicze obszaru mogłoby prowadzić do nasilenia migracji do wód zanieczyszczeń obszarowych.

Prognozować należy, że ta część gminy Żuromin, jako jeden z bardziej atrakcyjnych obszarów położonych w bezpośrednim sąsiedztwie miasta Żuromina, stanowić będzie atrakcyjny teren dla rozwoju różnych form zabudowy.

V. PROBLEMY ORAZ CELE OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTU PLANU

Obszar opracowania i jego otoczenie znajduje się w obrębie ważnego w skali regionalnej korytarza ekologicznego, który stanowi dolina Wkry. Dolina stanowi łącznik ekologiczny łączący obszar Pojezierza Mazurskiego z doliną Wisły. Zachodnia część obszaru

opracowania znajduje się w granicach Obszaru Chronionego Krajobrazu Międzyrzecze Skrwy i Wkry - obszaru prawnie chronionego na podstawie przepisów ustawy o ochronie przyrody. Z tego względu obowiązują tu zakazy i ograniczenia określone w Rozporządzeniu nr 23 Wojewody Mazowieckiego z dnia 15 kwietnia 2005 roku w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Międzyrzecze Skrwy i Wkry zmienionym Rozporządzeniem Nr 60 Wojewody Mazowieckiego z dnia 24 października 2008 r. Projekt planu wyklucza na obszarze opracowania możliwość lokalizacji nowej zabudowy w odległości mniejszej niż 100 m od linii brzegowej wód, w szczególności rzeki Wkry, za wyjątkiem lokalizacji obiektów służących gospodarce rolnej. Ponadto zachodnia część analizowanego obszaru znajduje się w granicach obszaru specjalnej ochrony ptaków Doliny Wkry i Mławki PLB140008, obejmującego 1757,7 ha na terenie wsi Brudnice, Poniatowo i Franciszkowo. W ostoi tej stwierdzono występowanie co najmniej 24 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej. Liczebności 2 gatunków (błotniaka łąkowego i derkacza) spełniają kryteria wyznaczania ostoi ptaków wprowadzone przez BirdLife International. Ponadto 10 gatunków zostało zamieszczonych na liście zagrożonych ptaków w Polskiej Czerwonej Księdze Zwierząt. Ostoja jest jednym z 10 najważniejszych w Polsce lęgowisk błotniaka łąkowego, jak też ważnym lęgowiskiem derkacza. Zidentyfikowano następujące zagrożenia ptaków i ich siedlisk: zamiana łąk na grunty orne, zaniechanie użytkowania łąk i pastwisk, nadmierne pogłębianie rowów melioracyjnych. Zagrożenie dla wartości przyrodniczych obszaru stanowi również zaśmiecanie oraz niszczenie runa leśnego. Jak wspomniano wcześniej na terenach wsi: Brudnice, Poniatowo, Franciszkowo i Chamsk wyznaczono strefy ochronne gniazdowania cennych gatunków ptactwa. Obszarów w tych strefach nie należy zalesiać ani nie zadrzewiać. Dla bytowania ptaków chronionych najcenniejsze są tereny trwałych użytków zielonych i nieużytków. Ochrona obszaru Natura 2000 wymaga aby wszelka działalność nie prowadziła do chronionych siedlisk przyrodniczych oraz do pogarszania warunków bytowania chronionych gatunków roślin i zwierząt. Szczegóły w tym zakresie zawiera plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Doliny Wkry i Mławki PLB140008.

Załącznik nr 4 do wcześniej cytowanego Zarządzenia w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Doliny Wkry i Mławki PLB140008 zawiera mapę obszaru Natura 2000 w rejonie objętym projektem planu:

Załącznik Nr 4 do Zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska
w Warszawie
i
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie
z dnia 31 marca 2014 r.

Mapa obszaru Natura 2000

Załącznik nr 12 do w/w Zarządzenia w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Doliny Wkry i Mławki PLB140008 zawiera mapę działań ochronnych w rejonie objętym projektem planu. Obszaru projektu planu dotyczą następujące arkusze:

plany zadań ochronnych
Natura 2000

Arkusz 35 z 81

Legenda

- Ograniczenie wykaszania wiklinowisk i rowów
- Zachowanie stref ekotonalnych
- Koszenie lub wypas
- Granice obszaru

N

1:10 000

0 125 250 500 750 1 000 Metry

Układ Współrzędnych: PL - 1992
Odwzorowanie: Gauss Kruger
Układ Odniesienia: ETRS 1989
False Easting: 500 000,0000
False Northing: -5 300 000,0000
Central Meridian: 19,0000
Scale Factor: 0,9993
Latitude Of Origin: 0,0000
Jednostki: Meter

INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO

plany zadań ochronnych
Natura 2000

Arkusz 39 z 81

Legenda

- Ograniczenie wykaszania wiklinowisk i rowów
- Zachowanie stref ekotonalnych
- Koszenie lub wypas
- Granice obszaru

N

1:10 000

0 125 250 500 750 1 000 Metry

Układ Współrzędnych: PL - 1992
Odwzorowanie: Gauss Kruger
Układ Odniesienia: ETRS 1989
False Easting: 500 000,0000
False Northing: -5 300 000,0000
Central Meridian: 19,0000
Scale Factor: 0,9993
Latitude Of Origin: 0,0000
Jednostki: Meter

INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO

plany zadań ochronnych
Natura 2000

Arkusz 45 z 81

Legenda

- Ograniczenie wykaszania wiklinowisk i rowów
- Zachowanie stref ekotonalnych
- Koszenie lub wypas
- Granice obszaru

N

1:10 000

0 125 250 500 750 1 000 Metry

Układ Współrzędnych: PL - 1992
Odwzorowanie: Gauss Kruger
Układ Odniesienia: ETRS 1989
False Easting: 500 000,0000
False Northing: -5 300 000,0000
Central Meridian: 19,0000
Scale Factor: 0,9993
Latitude Of Origin: 0,0000
Jednostki: Meter

INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO

plany zadań ochronnych
Natura 2000

Arkusz 46 z 81

Legenda

- Ograniczenie wykaszania wiklinowisk i rowów
- Zachowanie stref ekotonalnych
- Koszenie lub wypas
- Granice obszaru

N

1:10 000

0 125 250 500 750 1 000 Metry

Układ Współrzędnych: PL - 1992
Odwzorowanie: Gauss Kruger
Układ Odniesienia: ETRS 1989
False Easting: 500 000,0000
False Northing: -5 300 000,0000
Central Meridian: 19,0000
Scale Factor: 0,9993
Latitude Of Origin: 0,0000
Jednostki: Meter

INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO

plany zadań ochronnych
Natura 2000

Arkusz 47 z 81

Legenda

- Ograniczenie wykaszania wiklinowisk i rowów
- Zachowanie stref ekotonalnych
- Koszenie lub wypas
- Granice obszaru

N

1:10 000

0 125 250 500 750 1 000 Metry

Układ Współrzędnych: PL - 1992
Odwzorowanie: Gauss Kruger
Układ Odniesienia: ETRS 1989
False Easting: 500 000,0000
False Northing: -5 300 000,0000
Central Meridian: 19,0000
Scale Factor: 0,9993
Latitude Of Origin: 0,0000
Jednostki: Meter

INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO

plany zadań ochronnych
Natura 2000

Arkusz 53 z 81

Legenda

- Ograniczenie wykaszania wiklinowisk i rowów
- Zachowanie stref ekotonalnych
- Koszenie lub wypas
- Granice obszaru

N

1:10 000

0 125 250 500 750 1 000 Metry

Układ Współrzędnych: PL - 1992
Odwzorowanie: Gauss Kruger
Układ Odniesienia: ETRS 1989
False Easting: 500 000,0000
False Northing: -5 300 000,0000
Central Meridian: 19,0000
Scale Factor: 0,9993
Latitude Of Origin: 0,0000
Jednostki: Meter

INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO

plany zadań ochronnych
Natura 2000

Arkusz 54 z 81

Legenda

- Ograniczenie wykaszania wiklinowisk i rowów
- Zachowanie stref ekotonalnych
- Koszenie lub wypas
- Granice obszaru

N

1:10 000

0 125 250 500 750 1 000 Metry

Układ Współrzędnych: PL - 1992
Odwzorowanie: Gauss Kruger
Układ Odniesienia: ETRS 1989
False Easting: 500 000,0000
False Northing: -5 300 000,0000
Central Meridian: 19,0000
Scale Factor: 0,9993
Latitude Of Origin: 0,0000
Jednostki: Meter

INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO

Zgodnie z załącznikiem nr 9 do w/w Zarządzenia istniejące i potencjalne zagrożenia dla przedmiotów ochrony, w kontekście projektu planu miejscowego, stanowią:
- dla błotniaka łąkowego: zwiększenie ilości terenów poda zabudowę, powstawanie nowych domów i zabudowań wraz z infrastrukturą towarzyszącą. W odniesieniu do tych zagrożeń projekt planu nie zezwala na lokalizację nowych budynków bliżej niż 100 m od brzegu rzeki Wkry z wyłączeniem budowy budynków służących racjonalnej gospodarce rolnej, a dla budynków niezwiązanych z prowadzeniem racjonalnej gospodarki rolnej w obrębie strefy 100m od linii brzegu rzeki ustala się prawo remontu, przebudowy i rozbudowy bez prawa budowy nowych budynków.
- dla derkacza (np. intensywne koszenie lub zaniechanie koszenia, usuwanie osadów na rowach melioracyjnych) nie mają one związku z ustaleniami projektu planu miejscowego,
- dla kszyka, kulika wielkiego, podróżniczka i dziwoni: kształtowanie wodnej i nadwodnej roślinności, spływy kajakowe. W projekcie planu nie planuje się umacniania brzegu rzeki Wkry roślinnością, nie planuje się nowych zalesień w strefach ochronnych miejsc żerowania cennych gatunków ptaków dla których ochrony utworzono obszar Natura 2000. Planuje się budowę tylko jednego miejsca obsługi turystyki kajakowej – na terenie US 2.2 we wsi Poniatowo.

Natomiast załącznik nr 12 do w/w Zarządzenia w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Doliny Wkry i Mławki PLB140008 zawiera wskazania do zmian w istniejących studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, planach zagospodarowania przestrzennego województw, dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych, niezbędne dla utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony gatunków ptaków i ich siedlisk, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000. Załącznik ten nie zawiera żadnych wskazań do dokumentów planistycznych na terenie gminy Żuromin.

W sumie należy ocenić, że omawiany projekt planu spowoduje zagrożenia środowiska. Jednak wprowadzenie licznych ustaleń proekologicznych projektu planu z pewnością przyczyni się do ich zmniejszenia. Dotyczy to szczególnie ustaleń w zakresie lokalizacji zabudowy mieszkaniowej z usługami, zabudowy mieszkaniowo-usługowej, zabudowy usługowej, usług turystyki, usług sportu, obiektów usługowych, produkcyjnych, składów i magazynów, specjalistycznej produkcji rolnej, w sposób uwzględniających zasadę oszczędnego korzystania z przestrzeni, pozostawienie znacznej części obszaru projektu planu jako biologicznie czynnej w postaci terenów rolniczych oraz różnego rodzaju form zieleni: leśnej, urządzonej, izolacyjnej. Ewentualne uciążliwości związane z przeznaczaniem pod zabudowę terenów dotychczas niezabudowanych zostaną złagodzone przez zaplanowanie znacznych powierzchni pod zalesienia.

Istotny problem ekologiczny stanowi gospodarka ściekowa. Z uwagi na braki w budowie sieci kanalizacyjnej na przeważającej części obszaru opracowania, istniejące obiekty mają gospodarkę ściekową rozwiązaną w oparciu o wybieralne zbiorniki z okresowym wywozem nieczystości do oczyszczalni w Żurominie. Na obszarze opracowania z uwagi na warunki geologiczno-gruntowe i istniejące uwarunkowania ochrony przyrody występują ograniczone możliwości budowy oczyszczalni przydomowych. Projekt planu zakłada tymczasowe odprowadzenie ścieków bytowych lub komunalnych do bezodpływowych szczelnych zbiorników wybieralnych i ich wywóz do oczyszczalni ścieków, a docelowo poprzez projektowany system kanalizacji sanitarnej, w przyległych drogach, do oczyszczalni ścieków. Nie jest to rozwiązanie optymalne, lecz obecnie jedyne z możliwych. Zalecić można jedynie jak najszybsze rozpoczęcie budowy sieci kanalizacyjnej.

VI. OCENA PRZEWIDYWANYCH ZNACZĄCYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO MOŻLIWOŚCI I SPOSOBY ICH OGRANICZANIA, ZAPOBIEGANIA LUB KOMPENSACJI ORAZ MOŻLIWE ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE

Podstawą określenia potencjalnych zagrożeń i konfliktów, jakie może spowodować realizacja projektu planu obejmującego teren sześciu wsi (obrębów ewidencyjnych) o powierzchni 4881 ha, była wnikliwa ocena dokonana podczas wizji terenowej oraz analiza wniosków wynikających z opracowania ekofizjograficznego dla przedmiotowego terenu.

Realizacja projektu planu nie spowoduje zmian funkcjonalnych i przestrzennych na terenie tej części gminy Żuromin. Na rozległym obszarze założono realizację uzupełnień istniejącej już zabudowy, tworzenie nowych zespołów zabudowy, rozbudowę sieci drogowej i infrastruktury technicznej, przy zapewnieniu wysokiego wskaźnika terenów stanowiących powierzchnię biologicznie czynną. Przeważająca część terenu w dalszym ciągu pozostanie użytkowana rolniczo. Część terenu zostanie zalesiona.

Przedmiotem oceny były następujące elementy środowiska: różnorodność biologiczna, ludzie, zwierzęta, rośliny, woda, powietrze, powierzchnia ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki i dobra materialne, z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy. Oceniono również wpływ na obszary Natura 2000, w tym chronione siedliska przyrodnicze oraz chronione gatunki roślin i zwierząt.

W ocenie zastosowano trzy stopnie zagrożenia, jakie mogą wywrzeć proponowane zmiany przeznaczenia terenów na poszczególne komponenty środowiska: mały (1), średni (2) i znaczący (3). W wyniku realizacji projektu planu może też nastąpić poprawa warunków środowiska (+) lub w wyniku braku oddziaływania warunki pozostają bez zmian (0).

Pod pojęciem zagrożenie małe rozumieć należy typowe zmiany i przekształcenia danego komponentu środowiska o niewielkich walorach, a także jakie spowoduje realizacja

ustaleń projektu planu w terenie już zainwestowanym lub przewidzianym do zainwestowania w obowiązującym planie.

Jako zagrożenie średnie związane jest z przekształceniem poszczególnych komponentów o średnich walorach, jakie spowoduje realizacja ustaleń projektu planu w terenie niezainwestowanym lub zainwestowanym w niewielkim stopniu. Zmiany te wiązać się będą z budową obiektów kubaturowych i infrastruktury, bądź z funkcjonowaniem inwestycji mogących w odczuwalny sposób negatywnie wpływać na środowisko i życie ludzi.

Zagrożenie znaczące wiązać się będzie z radykalnymi zmianami i przekształceniami poszczególnych komponentów środowiska o dużych walorach, a związanych z budową obiektów i infrastruktury, bądź z funkcjonowaniem inwestycji mogących w znaczący sposób negatywnie wpływać na środowisko.

Poprawa warunków środowiska wiązać się będzie z sytuacjami, gdzie wprowadzone ustalenia sprzyjają bądź poprawiają dotychczasowe uwarunkowania i zapewniają ochronę jego walorów.

Warunki pozostają bez zmian w sytuacjach, gdy ustalenia projektu planu nie mają wpływu na elementy środowiska lub gdy są zgodne z dotychczasowymi zasadami i sposobami zagospodarowaniem terenu.

Uśrednioną ocenę poszczególnych rodzajów terenów, w ujęciu poszczególnych komponentów środowiska z uwzględnieniem opisanych kryteriów, zawiera poniższa tabela.

Symbole terenów	**Elementy środowiska**												
	Natura 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Woda	Powietrze	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki	Dobra materialne
MN	0	0	0	1	1	1	1	1	1	0	0	0	0
MNU	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	0	0
MW	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	0	0
U	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	0	0
PU	1	1	1	1	1	2	2	2	1	0	0	0	0
PG	1	1	1	1	1	2	2	2	2	0	1	0	0
UO	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
UK1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
UK2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
UT	2	2	1	2	2	2	2	2	2	0	0	0	0
US	2	1	1	1	1	2	2	2	1	0	0	0	0
RM	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0
RP	2	2	1	2	2	2	2	2	2	0	0	0	0
O	1	1	0	0	1	2	2	2	1	0	0	0	0
E	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0
G	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
WZ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ZPU	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	0	0
ZD	0	0	0	0	0	1	1	1	0	0	0	0	0
ZP	0	0	+	0	+	0	+	0	0	0	0	0	0
R	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
RZL	0	+	0	+	+	+	+	+	+	0	+	0	0
ZL	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
WS	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
KDL	0	0	0	0	0	1	1	1	0	0	0	0	0
KDD	0	0	0	0	0	1	1	1	0	0	0	0	0
KDW	0	0	0	0	0	1	1	1	0	0	0	0	0
KDP	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0

Analizując zanotowane w tabeli wyniki przeprowadzonej oceny wpływu realizacji projektu planu na poszczególne komponenty środowiska przyrodniczego należy stwierdzić, że planowane zmiany funkcji i zagospodarowania terenów na całym obszarze objętym projektem planu spowodują w różnym stopniu ingerencję w środowisko przyrodnicze.

Z przeprowadzonej oceny wynika, że planowane zmiany przeznaczenia i zagospodarowania terenów będą mieć wpływ, w różnym zakresie, na większość komponentów środowiska przyrodniczego. Na całym obszarze objętym projektem planu nie odnotowano negatywnych oddziaływań w stopniu znaczącym. Nastąpią co najwyżej negatywne zmiany w stopniu średnim i małym.

Negatywne zmiany i przekształcenia w stosunku do stanu obecnego nastąpią w zakresie zagrożenia jakości wód, obniżenia walorów krajobrazowych, przekształceń powierzchni ziemi oraz powstania nowych źródeł emisji hałasu i emisji pól elektromagnetycznych. Nie zidentyfikowano oddziaływania na zabytki.

Realizacja projektu planu spowoduje powstanie negatywnych oddziaływań na obszar **Natura 2000**. Będą to oddziaływania małe i średnie, o zasięgu ponadlokalnym, skumulowane, pośrednie i długoterminowe. Zachodnia część obszaru objętego projektem planu położona na terenach wsi: Brudnice, Poniatowo i Franciszkowo znajduje się na terenie obszaru specjalnej ochrony ptaków PLB140008 Doliny Wkry i Mławki. Spośród 24 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej w szczególności na uwagę zasługują tu błotniak łąkowy i derkacz. W poszukiwaniu pożywienia ptaki penetrują tereny w odległości do 2-3 km od doliny. Tereny rolne na obszarze wsi Olszewo, Chamsk i Franciszkowo stanowią atrakcyjne miejsca pożywienia dla ornitofauny, ze względu na bazę pokarmową w postaci upraw polowych. Z uwagi na wyznaczenie stref ochrony gniazdowania cennych gatunków ptactwa, w szczególności błotniaka łąkowego, błotniaka stawowego i derkacza w projekcie planu zapewniono zachowanie licznych obszarów podmokłych i znacznych powierzchni nieużytków stanowiących doskonałą bazę pokarmową i dogodne tereny do bytowania i rozrodu. Strefy te wyznaczono w dolinie Wkry na obszarach wsi: Brudnice, Poniatowo, Franciszkowo i Chamsk.

Także na przedmiot ochrony na obszarze Natura 2000 negatywnie, lecz w co najwyżej w średnim stopniu, będzie oddziaływać nowa zabudowa usługowa, usług turystyki (tereny we wsi Brudnice i Poniatowo), usług sportu (tereny we wsi Brudnice i Poniatowo), specjalistycznej produkcji rolnej, a także zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna (na terenie wsi Poniatowo). Rozwiązaniem bardziej korzystnym dla ekosystemu Wkry byłoby, gdyby tereny US i UT były zlokalizowane w większym oddaleniu od rzeki, bądź ich zasięg przestrzenny byłby mniejszy. Jednak oddziaływania przez nie wywołane nie będą negatywne w stopniu znaczącym. Ważne jest także aby realizacja gazociągu na terenie wsi Poniatowo przez dolinę Wkry była realizowana metodą przewiertu podziemnego, a nie metodą tradycyjną – w wykopie. Poza tym planowane przeznaczenia terenów są akceptowalne z punktu widzenia przedmiotów ochrony na obszarze Natura 2000.

Należy ponadto podkreślić, że gatunki ptaków będące przedmiotem ochrony obszaru Natura 2000 PLB140008 Doliny Wkry i Mławki są ptakami terenów otwartych. Z tego względu wprowadzanie nowej zabudowy i zagospodarowania powodującego wzmożoną penetrację terenów przez ludzi, w ich strefy ochrony gniazdowania oraz w strefy ochronne miejsc zerowania, mogłoby prowadzić do znaczących negatywnych oddziaływań na te gatunki. Ptaki mogłyby być płoszone lub nawet mogłaby zostać zmniejszona ich populacja. Są to gatunki antrofobowe (unikające człowieka). Z tego względu projekt planu nie

wprowadza nowej zabudowy ani zagospodarowania terenów związanego z częstym pobytem ludzi. Ograniczono znacznie możliwość lokalizacji nowej zabudowy, nie tylko w obrębie strefy ochrony gniazdowania oraz w strefy ochronne miejsc zerowania, lecz w całym pasie 100 m od brzegu rzeki Wkry. Dla istniejących obiektów zabudowy niezwiązanych z prowadzeniem racjonalnej gospodarki rolnej, zezwolono jedynie na prawo ich remontu, przebudowy i rozbudowy bez prawa budowy nowych budynków. Ograniczono także lokalizację nowych terenów o funkcji turystycznej i sportowej. Na terenach UT i US we wsi Poniatowo dopuszczono lokalizację ścieżki przyrodniczo-edukacyjnej, na terenach położonych w strefie ochrony gniazdowania nie zezwolono na lokalizację zabudowy turystycznej lub sportowej. Warto dodać, że w obrębie stref ochrony gniazdowania oraz w strefach ochronnych miejsc zerowania nie zaplanowano nowych zalesień aby nie ograniczać chronionym ptakom przestrzeni do bytowania i zerowania.

Planowane zmiany zagospodarowania obszaru objętego opracowaniem spowodują w części negatywne zmiany **różnorodności biologicznej**. Zmiany te będą miały charakter lokalny, będą negatywne, pośrednie, skumulowane i długoterminowe. Niekorzystne zmiany w tym zakresie będą się wiązać głównie z lokalizacją zabudowy usług turystyki w dolinie Wkry. Na terenie doliny Wkry powstaną nowe dość duże zespoły zabudowy usług turystyki UT na terenie wsi: Brudnice i Poniatowo, na terenach dotychczas niezabudowanych. Znaczna część powierzchni zostanie utwardzona, część ekosystemów i zbiorowisk roślinnych na tych powierzchniach ulegnie degradacji, a tym samym zmniejszy się różnorodność biologiczna. Zmiany te będą jednak co najwyżej średnie.

Te negatywne oddziaływania wystąpią już na etapie budowy obiektów i zespołów zabudowy oraz będą trwałe w czasie ich istnienia. Raczej nie należy przewidywać likwidacji w przyszłości terenów usług turystyki, w związku czym zmiany będą trwałe.

Ważne jest także, jak wspomniano wcześniej, aby realizacja gazociągu na terenie wsi Poniatowo przez dolinę Wkry była realizowana metodą przewiertu podziemnego, a nie metodą tradycyjną – w wykopie, co mogłoby negatywnie wpłyną na stan różnorodności biologicznej w tym rejonie.

Planowane zmiany przeznaczenia terenów nie spowodują negatywnych oddziaływań w zakresie ponadlokalnym. Zmniejszy się nieznacznie (o kilka %) powierzchnia biologicznie czynna obszaru opracowania, zaniknie część agrocenoz, roślinności łąkowej, muraw oraz roślinności nieużytków.

Warto zwrócić uwagę, że projekt planu przewiduje wprowadzenie zalesień, głównie w obrębie doliny Wkry. Obejmą one tereny o niskiej rolniczej przydatności gleb i w większości przestrzennie nawiązują do istniejących już kompleksów leśnych. Wprowadzenie lasów na tereny rolne o niskiej i przeciętnej wartości rolniczej spowoduje poprawę różnorodności biologicznej. Jest to ważne z uwagi na ubóstwo w tym rejonie terenów leśnych i zasobów

zieleni wysokiej. Powstaną nowe siedliska leśne, które wzbogacą monotonne agrocenozy pól uprawnych. Należy jednak dodać, że nowe zalesienia wykluczono w strefach ochrony gniazdowania ptaków stanowiących przedmioty ochrony obszaru Natura 2000. Nowe zalesienia poza tymi strefami spowodują wzbogacenie stref ekotonalnych pole-las, co wpłynie pozytywnie na różnorodność biologiczną oraz także na chronione ptaki np. podróżniczka.

Dla wszystkich terenów przeznaczonych pod zabudowę projekt planu określa minimalne wskaźniki powierzchni biologicznie czynnej, które wahają się od 20% dla terenów G, EW, PU i niektórych U do aż 60% dla terenów ZPU, ZP, UT i US. Jest to także ważne ustalenie proekologiczne.

Realizacja ustaleń projektu planu w pewnym stopniu spowoduje negatywne oddziaływania na **ludzi.** Będzie to oddziaływanie bezpośrednie i pośrednie, trwałe i skumulowane. Na części terenu projektu planu objętym ochroną jako obszar chronionego krajobrazu i obszar Natura 2000 projekt planu wprowadza zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, za wyjątkiem elementów infrastruktury technicznej, istniejących terenów specjalistycznej produkcji rolnej oznaczonych na rysunkach planu symbolem – RP oraz istniejącego na obszarze obrębu Franciszkowo terenu zabudowy usługowej związanej z funkcją utylizacji padliny oznaczonego na arkuszu „Etap 3” symbolem – U. Negatywne oddziaływanie na ludzi dotyczyć będzie głównie nowych terenów usługowych, produkcyjnych, obsługi produkcji, specjalistycznej produkcji rolnej - głównie w stopniu małym. Ustalenia planu nie spowodują powstania żadnych nowych źródeł emisji zapachowych, które mogłyby negatywnie oddziaływać na tereny mieszkaniowe i mieszkaniowo-usługowe.

Realizacja projektu planu spowoduje negatywne oddziaływanie na **zwierzęta**. Planowane nowe inwestycje budowlane w postaci różnego rodzaju form zabudowy, sieci dróg oraz sieci i urządzeń infrastruktury technicznej spowodują utrudnienie dla bytowania gatunków fauny. Zmiany te będą miały charakter lokalny, będą negatywne, skumulowane, bezpośrednie i długoterminowe.

Negatywne zmiany wystąpią głównie w obszarze doliny Wkry i związane będą z lokalizacją zabudowy usług turystyki na terenie obrębów: Brudnice i Poniatowo, na terenach dotychczas niezabudowanych. Znaczna część powierzchni zostanie utwardzona, część ekosystemów i zbiorowisk roślinnych na tych powierzchniach ulegnie degradacji, a tym samym utrudnione będą warunki dla bytowania i rozrodu zwierząt oraz utrudniana zostanie dostępność do wody. Zmiany te będą jednak co najwyżej średnie. Zagadnienie ochrony gatunków ptaków i ich siedlisk opisano szeroko w punkcie dotyczący obszarów Natura 2000. W celu minimalizacji negatywnych oddziaływań na terenach wsi: Brudnice, Poniatowo, Franciszkowo i Chamsk wyznaczono strefy ochrony gniazdowania cennych gatunków

ptactwa. Obszarów w tych strefach, zgodnie z wytycznymi projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Doliny Wkry i Mławki PLB140008, nie należy zalesiać ani nie zadrzewiać. Dla bytowania ptaków chronionych najcenniejsze są tereny trwałych użytków zielonych i nieużytków, gdyż np. błotniak łąkowy gniazduje na ziemi. Nowe zagospodarowanie nie ograniczy znacząco tych możliwości.

Analiza danych literaturowych wskazuje, że obszar opracowania znajduje się poza zasięgiem korytarzy ekologicznych o znaczeniu ponadlokalnym, w tym także nie stanowi ciągu przelotów ptaków. Oddziaływanie na ornitofaunę generalnie nie będzie znaczące ze względu na oddalenie od ostoi ptasich.

Ze względu na znaczne oddalenie od zimowisk nietoperzy, w tym chronionych jako specjalne obszary ochrony siedlisk Natura 2000, planowane zagospodarowanie terenów nie będzie oddziaływać negatywnie na nietoperze, ich siedliska i miejsca zimowania.

Analiza ustaleń projektu planu pozwala stwierdzić, że na obszarze opracowania najprawdopodobniej zmniejszy się liczba zwierzyny łownej, która zasili okoliczne tereny.

Negatywne oddziaływania na **rośliny** wynikać będą ze zmiany przeznaczenia części terenów dotychczas użytkowanych rolniczo pod zespoły zabudowy oraz elementów infrastruktury technicznej i komunikacyjnej obszaru. Zmiany te będą miały charakter lokalny, będą negatywne, skumulowane, bezpośrednie, długoterminowe i stałe. Ze względu na fakt, iż przeważająca część obszaru w dalszym ciągu będzie użytkowana rolniczo oraz z uwagi na fakt, iż znaczne powierzchnie głównie w dolinie Wkry przewidziano do zalesienia, zasoby flory nie ulegną istotnej degradacji.

W niewielkim stopniu likwidacji ulegną obecne zbiorowiska roślinne w dolinie Wkry na terenach obrębów: Brudnice, Poniatowo i Franciszkowo. W miejsce agrocenoz muraw i nieużytków pojawią się powierzchnie utwardzone oraz roślinność towarzysząca terenom zabudowanym. Średnie zmiany nastąpią w tym zakresie na terenach planowanych usług turystyki, a ca najwyżej małe na innych rodzajach terenów przeznaczonych pod zabudowę. Generalnie nieznacznie zmniejszy się powierzchnia aktywna przyrodniczo. Warto zwrócić uwagę, że tereny rolnicze R, lasów ZL, zieleni urządzonej ZP i wód śródlądowych WS w całości pozostały powierzchnią biologicznie czynną. Ewentualne negatywne zmiany zostaną zrekompensowane przez dość duże powierzchnie terenów obecnie stanowiących użytki rolne przeznaczone do zalesienia RZL. Znajdują się one głównie w dnie doliny Wkry i na jej obrzeżach.

Zasoby flory nie ulegną istotnej degradacji ze względu na to, iż znaczna część obszaru w dalszym ciągu będzie użytkowana rolniczo oraz z uwagi na fakt pozostawienia istniejących terenów leśnych, wprowadzenia sporego areału nowych zalesień, wskazanie do nasadzenia zieleni izolacyjnej o składzie gatunkowym odpowiadającym miejscowym warunkom siedliskowym na terenach R od strony terenów zabudowanych, a także prawo sadzenia

roślinności w celu umocnienia linii brzegowych na terenach WS. Zachowany zostanie dotychczasowy charakter cieków i rowów, które w dalszym ciągu będą pełniły swoją funkcję. Są to istotne ustalenia proekologiczne służące minimalizacji negatywnych oddziaływań.

Planowane zmiany przeznaczenia terenu wywołają negatywne oddziaływanie na **wodę**. Zmiany te będą miały charakter ponadlokalny, będą bezpośrednie, skumulowane i stałe. Przeznaczenie terenów dotychczas niezabudowanych pod różnego rodzaju formy zabudowy spowoduje zwiększenie poboru wody, a tym samym zwiększenie emisji ścieków. W związku z brakiem na obszarze opracowania kanalizacji sanitarnej, projekt planu zezwala na tymczasowe odprowadzanie ścieków bytowych lub komunalnych do bezodpływowych szczelnych zbiorników wybieralnych i ich wywóz do oczyszczalni ścieków, a docelowo poprzez projektowany system kanalizacji sanitarnej w przyległych drogach do oczyszczalni ścieków. Jest to rozwiązanie obecnie jedyne z możliwych, lecz należy zauważyć, że ewentualne nieszczelności zbiorników na nieczystości mogą spowodować zanieczyszczenie wód powierzchniowych i podziemnych. Rozwiązaniem optymalnym z punktu widzenia ochrony wód byłoby wstrzymanie jakichkolwiek inwestycji emitujących ścieki do czasu budowy kanalizacji sanitarnej.

Zwiększenie powierzchni terenów utwardzonych spowoduje ograniczenie możliwości infiltracji wód opadowych i przyspieszony skoncentrowany odpływ wód deszczowych, zwłaszcza w czasie ulewnych opadów atmosferycznych. Ponadto projekt planu wyklucza na obszarze opracowania możliwość lokalizacji nowej zabudowy w odległości mniejszej niż 100 m od linii brzegowej wód, w szczególności rzeki Wkry, z wyłączeniem budowy budynków służących racjonalnej gospodarce rolnej.

Oprowadzenie wód opadowych i roztopowych w ramach poszczególnych działek budowlanych przewidziano do gruntu, odprowadzenie wód opadowych i roztopowych z projektowanych ciągów komunikacyjnych do istniejących rowów melioracji szczegółowej przy zastosowaniu urządzeń oczyszczających, docelowo do systemu kanalizacji deszczowej. Są to rozwiązania prawidłowe zapewniające spełnienie wymogów ochrony środowiska.

W tym kontekście należy jednak zaznaczyć, że budowę nowych dróg ograniczono do niezbędnego minimum, minimalizując tym samym potencjalną możliwość ich negatywnego wpływu na zanieczyszczenie wód.

Na terenach niezurbanizowanych wody opadowe spływać będą do przyległych rowów.

Na terenach zalewowych – obszarach szczególnego zagrożenia powodzią – zapewniono swobodny przepływ wód powodziowych poprzez wprowadzenie zakazu zabudowy na tych terenach.

Na skutek wprowadzenia nowych form zabudowy na tereny dotychczas niezabudowane nastąpi negatywne oddziaływanie na **powietrze**. Skutkować to będzie większą niż dotychczas emisją zanieczyszczeń powietrza i hałasu. Projekt planu przewiduje stosunkowo skromny program realizacji nowych inwestycji na rozległym przestrzennie terenie w zdecydowanej większości stanowiącym dotychczas użytki rolne. Projekty planu adaptuje większość istniejącej już zabudowy, wprowadza uzupełnienia istniejącej zabudowy oraz przeznacza pod różne formy zabudowy nowe tereny.

Źródłami emisji hałasu staną się nowe tereny różnego rodzaju zabudowy, w szczególności: tereny zabudowy usługowej U, tereny usług turystyki UT, tereny usług sportu US, tereny związane z przemysłem i produkcją PU i RP. Na części terenu projektu planu objętym ochroną jako obszar chronionego krajobrazu i obszar Natura 2000 projekt planu wprowadza zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, za wyjątkiem elementów infrastruktury technicznej, istniejących terenów specjalistycznej produkcji rolnej oznaczonych na rysunku planu symbolem – RP oraz istniejącego na obszarze obrębu Franciszkowo terenu zabudowy usługowej związanej z funkcją utylizacji padliny oznaczonego na arkuszu „Etap 3” symbolem – U. Negatywne oddziaływanie na ludzi dotyczyć będzie emisji zanieczyszczeń gazowych i hałasu z obiektów budowlanych i z różnej kategorii dróg.

Projekt planu w nowo lokalizowanych lub modernizowanych budynkach nakazuje stosowanie do celów grzewczych lub grzewczo-technologicznych paliw płynnych, gazowych i stałych z wyłączeniem paliw węglowych, lub wykorzystywanie alternatywnych źródła energii. Jest to istotne ustalenie, które pozwoli w znaczny sposób ograniczyć ilość pyłów i gazów emitowanych do atmosfery w postaci zanieczyszczeń energetycznych. Jest to rozwiązanie optymalne z punktu widzenia ograniczenia emisji energetycznych do powietrza.

Lokalne nowe źródła emisji zanieczyszczeń atmosferycznych i hałasu będą stanowić także drogi - publiczne i komunikacji wewnętrznej. Realizacja programu nowej zabudowy spowoduje wzrost natężenia ruchu drogowego. Wzrośnie tym samym niewątpliwie poziom dźwięku. Dlatego ważnym ustaleniem projektu planu jest zapewnienie dla terenów zabudowy mieszkaniowej (MN), zagrodowej (RM), mieszkaniowej jednorodzinnej z usługami (MNU), usług turystyki (US), usług sportu (US), usług w zieleni (ZPU) i mieszkaniowej wielorodzinnej (MW) dopuszczalnego poziomu hałasu odpowiednio jak dla terenów zgodnie z obowiązującymi przepisami. Mają temu sprzyjać odpowiednio wyznaczone nieprzekraczalne linie zabudowy od strony dróg oraz zaplanowane pasy zieleni izolacyjnej na terenach RP i zieleni urządzonej ZP o składzie gatunkowym odpowiadającym miejscowym warunkom siedliskowym.

W projekcie planu nie ustalono przebiegów obwodnic w ciągu dróg wojewódzkich nr 541 i 563. Będą one przedmiotem odrębnych aktów prawa miejscowego. Zaznaczono jedynie, jako oznaczenia informacyjne, hipotetyczne projektowane przebiegi obwodnic: wsi

Poniatowo (po stronie północno-zachodniej miejscowości) w ciągu drogi nr 563 oraz wsi Franciszkowo w ciągu drogi nr 541. W kontekście warunków akustycznych, po ich realizacji, pozwolą one na znaczną poprawę jakości życia mieszkańców.

Ważnym ustaleniem jest przeznaczenie dość dużych areałów gruntów pod zalesienie RZL. Powstanie nowych obszarów leśnych wpłynie korzystnie na warunki mikroklimatyczne obszaru, zwiększy asymilację dwutlenku węgla z atmosfery i produkcję tlenu. Plan dopuszcza także sadzenie roślinności wzdłuż dróg i rowów. Właściwe zagospodarowanie zielenią terenów podniesie ich atrakcyjność, umożliwi powstania dodatkowych pasów izolacyjno-ochronnych od strony terenów zabudowanych. Pożądane jest wprowadzenie takich gatunków drzew i krzewów, by funkcje izolacyjne i ochronne mogły być pełnione przez cały rok (duży udział gatunków zimozielonych).

Planowane zmiany przeznaczenia terenu wywołają zmiany i przekształcenia **powierzchni ziemi**. Zmiany te będą negatywne, lokalne, bezpośrednie i stałe. Nastąpią one przede wszystkim na terenach dotychczas niezabudowanych, które w projekcie planu zostały przeznaczone pod różnego rodzaju formy zabudowy oraz na terenach powierzchniowej eksploatacji kruszywa.

W trakcie realizacji inwestycji, a zwłaszcza podczas wykonywania wykopów pod fundamenty budynków, budowę nowych dróg i eksploatacje kopalin nastąpi naruszenie i częściowe zniszczenie fizycznej i biologicznej struktury powierzchniowej warstwy gleby. Zmiany te będą w większości nieodwracalne. Największe zmiany w zakresie powierzchni ziemi wystąpią na terenach nowej zabudowy usługowej i usług turystyki w dolinie Wkry oraz na terenach nowych dróg KDW, które w większości wyznaczono na terenach dotychczas użytkowanych rolniczo.

W ustaleniach projektu planu wprowadzono zakaz wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu z wyłączaniem prac związanych z budową obiektów infrastruktury technicznej.

Warto zaznaczyć, że nałożono na inwestorów obowiązek gromadzenia w wyznaczonym miejscu mas ziemnych powstałych w wyniku fundamentowania słupów i ich zużycia do zasypania fundamentów, z dopuszczeniem wywozu pozostałości zgodnie z przepisami szczegółowymi lub wtórnym wykorzystaniem przez rozplanowanie. Nakazano przywrócenie do stanu pierwotnego uszkodzonych, w wyniku prac budowlanych skarp rzek i rowów melioracyjnych.

Przekształcenia powierzchni ziemi będą następowały także w wyniku realizacji sieci i urządzeń infrastruktury technicznej, które należy projektować tylko jako podziemne. W celu ograniczenia wpływu tych urządzeń na środowisko, w tym szczególnie na powierzchnię ziemi, należy ograniczyć możliwość ich projektowania do linii rozgraniczających istniejących i projektowanych dróg.

Realizacja ustaleń projektu planu spowoduje zmiany **krajobrazu**. Będą to zmiany negatywne, bezpośrednie, stałe i długoterminowe. Wprowadzenie nowych obiektów budowlanych różnej wysokości spowoduje powstanie dominant krajobrazowych na tle otaczających użytków rolnych i zieleni. Projekt planu na rozległym przestrzennie terenie dopuszcza lokalizację różnych form zabudowy o zróżnicowanej wysokości: do 6 m dla zabudowy gospodarczej, zabudowy na terenach usług turystyki i usług sportu, 8 m dla elektrowni wodnej, stacji redukcyjno-pomiarowej gazu i ujęcia wody, 10 m dla zabudowy mieszkaniowej, 12 m dla zabudowy mieszkaniowej z usługami, usług, 15 m dla zabudowy specjalistycznej produkcji rolnej, obsługi produkcji, zabudowy zagrodowej, 18 m dla zabudowy usług oświaty, produkcji, składów i magazynów.

Dla nowej zabudowy projekt planu precyzyjnie określa parametry tj. maksymalną wysokość, ilość kondygnacji, rodzaj i kąt nachylenia dachu, zakaz realizacji elewacji budynków z tworzyw sztucznych, zakaz stosowania betonowych elementów prefabrykowanych oraz pełnego muru do grodzenia działek, wysokość ogrodzeń do 1,5 m ze wskazaniem do realizacji płotów drewnianych i żywopłotów, dla terenów zwartej zabudowy wsi zakaz lokalizacji obiektów budowlanych i budowli związanych z infrastrukturą techniczną o wysokości powyżej 15 m, zakaz podziałów wtórnych działek.

Aby zminimalizować negatywny wpływ nowych inwestycji na krajobraz pożądane byłoby wykonanie odpowiedniej ich kolorystyki (szarej lub oliwkowej a nie białej), co spowoduje, że nie będą one agresywne w fizjonomii terenu mimo, iż będą stanowiły wyraźne dominanty krajobrazowe na tle użytków rolnych i zieleni. Negatywne oddziaływanie tych obiektów na krajobraz zminimalizuje założone w projekcie planu ich rozmieszczenie na terenach niezabudowanych użytków rolnych oraz przyjęcie zasady, że nowe obiekty nie będą lokalizowane nie bliżej niż regulują to przepisy odrębne od istniejącej zabudowy i form ochrony przyrody.

Realizacja ustaleń projektu planu nie spowoduje generalnie zmian warunków **klimatu**. Mimo dużej powierzchni obszaru projektu planu i średnio intensywnego planowanego programu nowej zabudowy można stwierdzić, że suma emisji zanieczyszczeń energetycznych i komunikacyjnych wraz z zabudową w sąsiedztwie nie wywoła zmian odczuwalnych w skali ponadlokalnej i nie wpłynie na efekt cieplarniany. Z kolei obserwowane zmiany klimatyczne, polegające na dużej zmienności zjawisk pogodowych i wzroście średniej temperatury powietrza, częstszym występowaniu zjawisk typu: trąby powietrzne, silne ulewy, gradobicia, ale i również długie okresy bezopadowe, nie mają istotnego związku z planowanym przeznaczeniem pod różne formy zabudowy analizowanego obszaru. Przyjęte rozwiązania urbanistyczne pozytywnie adaptują obszar planu do postępujących zmian klimatycznych, w szczególności uwzględniają możliwe gwałtowne opady deszczu, lokalne podtopienia,

ekstremalne upały i wichury, opracowania systemów odprowadzania deszczówki czy możliwości wchłaniania wód opadowych i roztopowych przez glebę. Przyjęte w planie proporcje pomiędzy terenami zabudowanymi i utwardzonymi, istniejącą już zabudową a terenami stanowiącymi powierzchnię biologicznie czynną, nie będą nasilać niekorzystnych skutków ekstremalnych zjawisk pogodowych.

Ze względu na brak istotnych zasobów naturalnych realizacja ustaleń projektu planu nie spowoduje znaczącego negatywnego oddziaływania na **zasoby naturalne**. Zmiana przeznaczenia terenów spowoduje pewne trwałe ubytki zasobów glebowych. Pod zabudowę nowych obiektów zabudowy i budowę nowych dróg oraz sieci i urządzeń infrastruktury technicznej, zostaną przeznaczone tereny dotychczas użytkowane rolniczo. Odznaczają się one zróżnicowaną przydatnością rolniczą. Z użytkowania rolniczego zostaną wyłączone grunty pochodzenia mineralnego.

Należy zauważyć, że ubytek terenów użytkowanych rolniczo pod planowane formy zabudowy oraz budowę nowych dróg będzie stosunkowo niewielki w odniesieniu do powierzchni całego terenu objętego projektem planu, a w otoczeniu znajdują się znaczne areały gleb o wysokiej przydatności rolniczej.

Ze względu na występowanie na obszarze objętym projektem planu obiektów zabytkowych wpisanych do rejestru oraz do ewidencji, projekt planu zawiera liczne ustalenia o charakterze ochronnym, w związku z czym nie stwierdzono żadnego negatywnego bezpośredniego oddziaływania projektu planu na **zabytki**. Warto zaznaczyć, że projekt planu zawiera ustalenia zarówno formy zewnętrznej budynków, elewacji, stolarki okiennej i drzwiowej, jak i dopuszczalnych pracach budowlanych w obiektach zabytkowych i prac konserwacyjnych.

Projekt planu zapewnia ochronę wszelkich reliktów archeologicznych. Nałożono obowiązek dla inwestorów prowadzenia badań archeologicznych podczas realizacji inwestycji związanych z zabudowaniem i zagospodarowaniem terenu, a dla obszaru strefy ochrony konserwatorskiej obowiązek wykonania badań archeologicznych w uzgodnieniu z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.

Realizacja projektu planu nie spowoduje znaczących negatywnych oddziaływań na **dobra materialne**. Realizacja nowych różnego rodzaju form zabudowy nie wpłynie negatywnie na już istniejące w sąsiedztwie obiekty, w tym użyteczności publicznej. Na terenie projektu planu w wyniku uporządkowania zagospodarowania przestrzennego wzrośnie atrakcyjność do inwestowania. Realizacja nowych inwestycji budowlanych oraz nowych dróg i sieci infrastruktury technicznej nie spowoduje zniszczenia lub degradacji żadnych już

istniejących dóbr materialnych w postaci budynków, dróg, sieci przesyłowych, linii energetycznych itp.

Przeprowadzona analiza możliwych **rozwiązań alternatywnych** w stosunku do rozwiązań przedstawionych w projekcie planu, w związku z umiarkowanie intensywną skalą nowego zainwestowania na rozległym przestrzennie terenie pozwala na stwierdzenie, że rozwiązania przyjęte w projekcie planu są generalnie prawidłowe z punktu widzenia ochrony środowiska i kształtowania ładu przestrzennego. Jedynie ustalenia związane z gospodarką ściekową, co wyżej objaśniono, nie są rozwiązaniem optymalnym z punktu widzenia ochrony wód. Rozwiązaniem optymalnym byłoby wstrzymanie jakichkolwiek inwestycji emitujących ścieki do czasu budowy kanalizacji sanitarnej, co jednak budzi wątpliwości natury społecznej i ekonomicznej.

W projekcie planu zapewniono odprowadzanie wód opadowych i roztopowych z utwardzonych powierzchni drogowych do istniejących rowów melioracji szczegółowej przy zastosowaniu urządzeń oczyszczających, a docelowo do systemu kanalizacji deszczowej. Jest to rozwiązanie optymalne dla środowiska z punktu widzenia ochrony wód. Mniej kosztowne lecz szkodliwe dla środowiska byłoby odprowadzenie wód na pobocza dróg i tereny sąsiednie bez podczyszczenia.

Ważnym ustaleniem projektu planu jest ograniczenie lokalizacji zainwestowania na terenie obszaru Natura 2000 i obszaru chronionego krajobrazu. Wykluczono tam lokalizację przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. Wprowadzenie nowej zabudowy w obrębie dna doliny Wkry ograniczono do kilku terenów zabudowy mieszkaniowej, mieszkaniowej jednorodzinnej z usługami, usług turystyki, usług sportu i mieszkaniowo-usługowej z zielenią towarzyszącą. Program nowej zabudowy alternatywnie mógłby być znacznie bogatszy.

Korzystne dla środowiska jest nakazanie stosowania do celów grzewczych paliw płynnych, gazowych i stałych oraz alternatywnych źródeł energii z wyłączeniem paliw węglowych w nowo projektowanych budynkach. Jest to optymalna rozwiązanie w tym zakresie, znacznie korzystniejsze dla jakości powietrza atmosferycznego niż dopuszczenie stosowania dowolnych paliw do ogrzewania budynków.

Bardzo proekologicznym ustaleniem jest wprowadzenie nowych zalesień na terenach rolnych i nieużytkach RZL, w szczególności w obrębie doliny Wkry. Zostaną powiększone istniejące kompleksy leśne oraz powstaną nowe kompleksy o powierzchni około 100 ha, które znacznie wzmocnią funkcjonowanie doliny Wkry jako korytarza ekologicznego.

Należy zaznaczyć, że najlepszym z punktu widzenia ochrony środowiska rozwiązaniem byłoby zaniechanie jakichkolwiek nowych inwestycji w związku z brakiem kanalizacji sanitarnej, a przeznaczenie całego dotychczas niezabudowanego terenu na dalsze użytkowanie rolnicze i częściowe zalesienie tj. jako powierzchnię biologicznie czynną. Biorąc

jednak pod uwagę korzystne warunki ekofizjograficzne do rozwoju zabudowy, potrzeby społeczne, jak również potrzeby produkcji czystej ekologicznie odnawialnej energii oraz korzyści finansowe dla właścicieli gruntów i budżetu gminy, takie rozwiązanie byłoby nieuzasadnione społecznie i ekonomicznie.

Z uwagi na położenie obszaru projektu planu częściowo na obszarach podlegających ochronie na podstawie przepisów ustawy o ochronie przyrody, ustalenia planistyczne zawierają szereg zapisów mających na celu minimalizację negatywnych oddziaływań na walory przyrodnicze i krajobrazowe. Dzięki temu realizacja ustaleń projektu planu nie spowoduje żadnych znacząco negatywnych oddziaływań na obszary chronione zarówno krajowe i wspólnotowe np. obszary Natura 2000 (obszar specjalnej ochrony ptaków „Dolina Wkry i Mławki"). Projekt planu bardzo ogranicza możliwości realizacji nowej zabudowy w obrębie doliny Wkry. Chroni w ten sposób przedmioty ochrony (ptaki i ich siedliska) dla których został wyznaczony obszar Natura 2000 „Dolina Wkry i Mławki". W strefach ochrony gniazdowania cennych gatunków ptaków wyklucza zalesianie i zadrzewianie gruntów.

Warto także zaznaczyć, że w projekcie dokumentu nie było pełnej możliwości przeznaczania na dowolne funkcje poszczególnych terenów, gdyż projekt planu nie może naruszać ustaleń Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Żuromin (zmiana), przyjętego uchwałą Nr 173/XXVI/08 Rady Miejskiej w Żurominie z dnia 30 grudnia 2008 roku.

Realizacja ustaleń projektu planu nie pozostaje w sprzeczności z celami ochrony środowiska ustanowionymi na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym istotnymi z punktu widzenia projektu planu.

VII.PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI PROJEKTU PLANU

Ze względu na planowane przeznaczenie terenu i rodzaj planowanych inwestycji można stwierdzić, że nie ma potrzeby monitorowania instytucjonalnie i w szerokim zakresie skutków realizacji ustaleń projektu planu. Z dużym prawdopodobieństwem należy przypuszczać, że ewentualne uciążliwości ograniczą się do terenów obiektów i ich działek tak jak to przewiduje projekt planu.

Jedynie zasadne jest okresowe (np. co 5 lat) monitorowanie, czy negatywne oddziaływanie zabudowy, głównie specjalistycznej produkcji rolnej i usługowej, nie wykracza poza granice działek, tj. czy nie notuje się tam przekroczeń wskaźników np. emisji hałasu, poziomów zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego czy ewentualnie zanieczyszczenie wód.

Wydaje się także uzasadnione prowadzenie pomiarów natężenia dźwięku emitowanego z terenów usługowych i jego wpływ na sąsiednie tereny o funkcji mieszkaniowej.

W odniesieniu do planowanego zainwestowania, celowe będzie przeprowadzanie w okresie pierwszych 5 lat monitoringu wpływu przedsięwzięć na środowisko przyrodnicze, szczególnie w odniesieniu do migracji i behawioru ptaków zasiedlających okoliczne tereny. Jako stan wyjściowy należy określić stan obecny czyli sprzed realizacji inwestycji. W szczególności należy monitorować wpływ na gatunki ptaków wymienionych w dyrektywie ptasiej, ze szczególnym uwzględnieniem Standardowego Formularza Danych dla obszaru Doliny Wkry i Mławki PLB140008. Wydaje się także uzasadnione prowadzenie pomiarów natężenia poziomów dźwięków z analizą wpływu na sąsiednie tereny o funkcji mieszkaniowej i stanu zdrowotnego mieszkańców.

Ze względu na znaczne oddalenie od zimowisk nietoperzy, w tym chronionych jako specjalne obszary ochrony siedlisk Natura 2000, planowane zagospodarowanie terenów nie będzie oddziaływać negatywnie na nietoperze, ich siedliska i miejsca zimowania.

VIII. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU PROJEKTU PLANU NA ŚRODOWISKO

Pod pojęciem „transgraniczne oddziaływanie na środowisko" należy rozumieć, zgodnie z art. 104 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko: stwierdzenie możliwości znaczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko w wyniku realizacji projektu planu, pochodzącego z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na teren innego państwa.

Z uwagi na geograficzne położenie analizowanego terenu (w północno-zachodniej części województwa mazowieckiego – nie ma charakteru przygranicznego) nie występuje konieczność przeprowadzenia postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko.

IX. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Celem opracowania prognozy oddziaływania na środowisko jest określenie i ocena przewidywanych skutków wpływu na środowisko, które mogą wyniknąć z realizacji różnego rodzaju form zabudowy na terenie części sześciu wsi: Poniatowo, Chamsk, Cierpigórz, Brudnice, Franciszkowo i Olszewo, a także przedstawienie rozwiązań alternatywnych eliminujących lub ograniczających negatywny wpływ planowanego zainwestowania na środowisko.

Obszar objęty opracowaniem stanowi jeden ciągły przestrzennie obszar otaczający od zachodu, południa i wschodu miasto Żuromin, dotychczas w znacznej części niezabudowany, pod lokalizację różnego rodzaju form zabudowy, dróg publicznych i wewnętrznych oraz sieci i urządzeń infrastruktury technicznej.

Projekt planu zagospodarowania przestrzennego w szczególności adaptuje istniejące zainwestowania i przewiduje realizację nowych form zabudowy o różnych funkcjach, w tym dróg publicznych i komunikacji wewnętrznej, sieci i urządzeń infrastruktury technicznej, a także zalesienie części terenów rolnych o niskiej jakości rolniczej w dolinie Wkry.

Analiza uwarunkowań ekofizjograficznych, w tym ocena walorów przyrodniczych i krajobrazowych obszaru objętego planem wskazuje, że w coraz większym stopniu tereny dotychczas niezabudowane, w przeważającej części użytkowane rolniczo zostaną przeznaczone pod różnego rodzaju formy zabudowy. Decyduje o tym w części średnia i niska rolnicza przydatność gleb, bardzo dobra i dobra dostępność komunikacyjna oraz walory przyrodniczo-krajobrazowe i korzystne warunki topoklimatyczne.

Projekt planu zawiera szereg ustaleń proekologicznych chroniących walory przyrodnicze, krajobrazowe i kulturowe. Dotyczy to szczególnie ustaleń w zakresie lokalizacji zabudowy mieszkaniowej z usługami, zabudowy usługowej, usług turystyki, usług sportu, specjalistycznej produkcji rolnej, w sposób uwzględniających zasadę oszczędnego korzystania z przestrzeni. Polega ona na pozostawieniu znacznej części obszaru projektu planu jako biologicznie czynnej w postaci terenów rolniczych oraz różnego rodzaju form zieleni: leśnej, urządzonej, izolacyjnej. Ewentualne uciążliwości związane z przeznaczaniem pod zabudowę terenów dotychczas niezabudowanych zostaną złagodzone przez zaplanowanie znacznych powierzchni pod zalesienia. Jednocześnie w pasie terenu o szerokości 100m od brzegu rzeki Wkry, w tym w strefach ochrony gniazdowania cennych gatunków ptactwa projekt planu wyklucza lokalizację nowej zabudowy niezwiązanej z prowadzeniem racjonalnej gospodarki rolnej. W strefach ochrony gniazdowania wykluczono zalesianie gruntów.

Istotny problem ekologiczny projektu planu stanowi gospodarka ściekowa. Z uwagi na braki w budowie sieci kanalizacyjnej na przeważającej części obszaru opracowania, istniejące obiekty mają gospodarkę ściekową rozwiązaną w oparciu o wybieralne zbiorniki z okresowym wywozem nieczystości do oczyszczalni w Żurominie. Na obszarze opracowania z uwagi na warunki geologiczno-gruntowe i istniejące uwarunkowania ochrony przyrody nie ma możliwości budowy oczyszczalni przydomowych. Projekt planu zakłada tymczasowe odprowadzenie ścieków bytowych lub komunalnych do bezodpływowych szczelnych zbiorników wybieralnych i ich wywóz do oczyszczalni ścieków, a docelowo poprzez projektowany system kanalizacji sanitarnej w przyległych drogach do oczyszczalni ścieków. Nie jest to rozwiązanie optymalne lecz obecnie jedyne z możliwych. Zalecić można jedynie jak najszybsze rozpoczęcie budowy sieci kanalizacyjnej. Warto także zaznaczyć, że projekt planu wyklucza możliwość lokalizacji nowej zabudowy w odległości mniejszej niż 100 m od linii brzegowej wód, w szczególności rzeki Wkry, za wyjątkiem lokalizacji obiektów służących gospodarce rolnej.

Z przeprowadzonej oceny wpływu ustaleń planu na środowisko wynika, że planowane zmiany przeznaczenia i zagospodarowania terenów będą mieć wpływ, w różnym zakresie, na większość komponentów środowiska przyrodniczego. Na całym obszarze objętym projektem planu nie odnotowano negatywnych oddziaływań w stopniu znaczącym. Nastąpią co najwyżej negatywne zmiany w stopniu średnim i małym.

Negatywne zmiany i przekształcenia w stosunku do stanu obecnego nastąpią w zakresie zagrożenia jakości wód, obniżenia walorów krajobrazowych, przekształceń powierzchni ziemi oraz powstania nowych źródeł emisji hałasu i emisji pól elektromagnetycznych. Nie zidentyfikowano oddziaływania na zabytki.

Przeprowadzona analiza możliwych rozwiązań alternatywnych w stosunku do rozwiązań przedstawionych w projekcie planu, w związku z umiarkowanie intensywną skalą nowego zainwestowania na rozległym przestrzennie terenie pozwala na stwierdzenie, że rozwiązania przyjęte w projekcie planu są generalnie prawidłowe z punktu widzenia ochrony środowiska i kształtowania ładu przestrzennego. Jedynie ustalenia związane z gospodarką ściekową nie są rozwiązaniem optymalnym z punktu widzenia ochrony wód. Rozwiązaniem najlepszym dla środowiska byłoby wstrzymanie jakichkolwiek inwestycji emitujących ścieki do czasu budowy kanalizacji sanitarnej, co jednak budzi wątpliwości natury społecznej i ekonomicznej.

Realizacja projektu planu spowoduje pewne nieuniknione i najczęściej trwałe przekształcenia środowiska takie jak: zmniejszenie powierzchni aktywnej przyrodniczo o powierzchnię terenów zabudowanych i utwardzonych, przyspieszony odpływ powierzchniowy wód opadowych z terenów utwardzonych, przekształcenie krajobrazu poprzez wprowadzenie nowych obiektów kubaturowych, wzrost emisji hałasu i pól elektromagnetycznych.

Dla minimalizacji negatywnych skutków dla środowiska i życia ludzi związanych z realizacją projektu planu należy: maksymalnie ograniczyć place budowy dla ochrony naturalnego ukształtowania terenu, pokrywy glebowej i roślinności, ograniczyć powierzchnie utwardzone do niezbędnego minimum, wprowadzać różnorodne formy zieleni wysokiej i niskiej, po zakończeniu realizacji inwestycji zrekultywować tereny w otoczeniu nowej zabudowy oraz dróg.

Pojawienie się nowych funkcji terenu może w części wzbogacić istniejące walory środowiska, zarówno w aspekcie przyrodniczym, jak i estetycznym. Towarzyszące im zagrożenia i uciążliwości powinny mieć charakter w części tylko potencjalny i przy prawidłowym zagospodarowaniu, zgodnym z ustaleniami projektu planu i zaleceniami niniejszej prognozy nie muszą stać się rzeczywistymi.